

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПОШТАНСКИ САОБРАЋАЈ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
АД БАЊА ЛУКА

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ВРШЕЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА
„ПОШТА СРПСКЕ “

(Службени гласник РС број 130/11 од 26.12.2011. год)

Бања Лука, септембар 2011. године

Садржај

ДИО I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ	6	Финансијске поштанске услуге (члан 26.).....	16
Предмет (члан 1.).....	6	Остале поштанске услуге (члан 27.)	16
Уговор по приступању (члан 2.).....	6	Посебне поштанске услуге (члан 28.).....	16
Радно вријеме (члан 3.).....	7	Пошиљка с потврђеним уручењем (члан 29.).....	17
Пуномоћ (члан 4.)	7	Пошиљке Брзе поште – ЕМС (члан 30.).....	17
Доказивање идентитета (члан 5.)	7	Хитна пошиљка (члан 31.)	18
ДИО II ПОЈМОВИ (ЧЛАН 6.)	8	Врло хитан пакет (члан 32.)	18
ДИО III ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ	8	Пошиљка с повратницом - обавјештењем о уручењу (члан 33.)	18
Поштанске услуге (члан 7.).....	8	Откупна пошиљка (члан 34.)	18
Универзалне поштанске услуге (члан 8.)	8	Авионска пошиљка (члан 35.)	19
Резервисане поштанске услуге (члан 9.).....	9	Издвојени пакет (члан 36.)	19
Нерезервисане поштанске услуге (члан 10.)	9	Poste restante (члан 37.).....	19
Поштанске пошиљке (члан 11.).....	9	Пошиљка предата у посљедњи тренутак (члан 38.)	19
Писмоносне пошиљке (члан 12.).....	9	Пошиљка која се уручује лично примаоцу (члан 39.)	19
Писмо (члан 13.).....	9	Пошиљка с плаћеним одговором (IBRS/CCRI) (члан 40.).....	20
Дописница (члан 14.)	10	Консаимент (Consignment) услуга - груписање пошиљака (члан 41.).....	20
Тисковина (члан 15.)	11	Допунске поштанске услуге (члан 42.).....	20
Судско писмо и писмо у управном поступку (члан 16.)	12	Допунске поштанске услуге на захтјев пошиљаоца (члан 43.)	20
Електронско писмо (члан 17.)	12	Допунске поштанске услуге на захтјев примаоца (члан 44.)	21
Пакетске пошиљке (члан 18.)	12	Поштанске услуге по службеној дужности или на захтјев корисника услуга (члан 45.)	22
Пакет (члан 19.)	12	Издавање накнадне потврде о пријему пошиљке са регистрованим бројем пријема (члан 46.)	22
Поштанске новчане упутнице и исплата новчаних дознака на кућну адресу (члан 20.) ...	13	Подношење на увид исплаћене упутнице, поштанске исправе или издавање њихових копија (члан 47.)	22
Директна пошта (члан 21.).....	14	Употреба поштанског преградка (члан 48.).....	23
Поштанска телеграфска саопштења (члан 22.) ..	14		
Препоручена поштанска пошиљка (члан 23.)	14		
Вриједносна поштанска пошиљка (члан 24.)	15		
Секограм (члан 25.).....	15		

Пошиљка с рекламном поруком (члан 49.)	23
Курирске услуге (члан 50.).....	23
Услуге по посебним уговорима (члан 51.).....	24
Телефонске услуге (члан 52.).....	24

ДИО IV ПЛАЋАЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА24

Плаћање универзалних поштанских услуга (члан 53.).....	24
Означавање поштарине (члан 54.)	25
Поштанске марке (члан 55.).....	25
Ознаке на пошиљци о плаћеној поштарини (члан 56.).....	25
Машине за означавање поштарине (члан 57.)	26
Лежарина за пошиљке (члан 58.).....	26
Враћање поштарине (члан 59.).....	26
Ослобађање од плаћања поштарине (члан 60.)....	27

ДИО V ПРИЈЕМ ПОШТАНСКИХ ПОШИЉАКА27

Опште одредбе о пријему поштанских пошиљака (члан 61.).....	27
Мјесто пријема поштанских пошиљака (члан 62.).....	28
Пријем обичних писмоносних пошиљака (члан 63.).....	28
Пријем пошиљака за које се издаје потврда о пријему - пошиљке са регистрованим бројем пријема (члан 64.)	28
Поступак с пошиљкама које садрже забрањене предмете (члан 65.).....	29
Адресовање поштанских пошиљака (члан 66.)	29
Опште одредбе о паковању и затварању поштанских пошиљака (члан 67.).....	30
Посебне одредбе о паковању и затварању поштанских пошиљака (члан 68.).....	31
Паковање тисковина и затварање врећа које садрже тисковине (члан 69.).....	31

Паковање и затварање вриједносне поштанске пошиљке (члан 70.).....	32
--	----

Паковање и затварање пакетске пошиљке према висини означене вриједности (члан 71.)	32
--	----

Отварање и препакивање поштанских пошиљака (члан 72.).....	33
--	----

ДИО VI УРУЧЕЊЕ ПОШТАНСКИХ ПОШИЉАКА33

Опште одредбе о уручењу поштанских пошиљака (члан 73.).....	33
---	----

Уручење пошиљака с повратницом, оптерећењем и записником о неисправности (члан 74.)	35
---	----

Извјештај о приспјећу пошиљке (члан 75.).....	35
---	----

Достава поштанских пошиљака (члан 76.)	35
--	----

Достава хитних поштанских пошиљака (члан 77.).....	36
--	----

Достава пошиљака Брзе поште - ЕМС пошиљака (члан 78.).....	36
--	----

Достава поштанских новчаних упутница (члан 79.).....	36
--	----

Достава пакета (члан 80.).....	37
--------------------------------	----

Достава пошиљака у збирни поштански сандучић (члан 81.).....	37
--	----

Испорука поштанских пошиљака (члан 82.).....	37
--	----

Потврђивање пријема поштанских пошиљака (члан 83.).....	38
---	----

Одбијање пријема поштанске пошиљке (члан 84.).....	39
--	----

Надослање поштанских пошиљака за примаоцем (члан 85.).....	39
--	----

Враћање поштанских пошиљака (члан 86.).....	39
---	----

Неуручиве пошиљке (члан 87.).....	40
-----------------------------------	----

Јавна продаја (члан 88.).....	41
-------------------------------	----

ДИО VII УРУЧЕЊЕ СУДСКИХ ПИСАМА И ПИСАМА У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ41

Уручење судског писма и писма у управном поступку (члан 89.).....	41
---	----

ДИО VIII РОКОВИ ЗА ПРЕНОС ПОШТАНСКИХ ПОШИЉАКА (ЧЛАН 90.)	41
---	-----------

ДИО IX КВАЛИТЕТ ВРШЕЊА УНИВЕРЗАЛНИХ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА	42
--	-----------

Мјере квалитета вршења универзалних поштанских услуга (члан 91.).....	42
--	----

Мјерење квалитета вршења универзалних поштанских услуга (члан 92.).....	42
--	----

ДИО X ПРИСТУП ЈАВНОЈ ПОШТАНСКОЈ МРЕЖИ	42
--	-----------

Уговор о приступу јавној поштанској мрежи (члан 93.).....	42
--	----

ДИО XI ЗАШТИТА КОРИСНИКА ПОШТАНСКИХ УСЛУГА И РЕКЛАМАЦИЈЕ	43
---	-----------

Рекламација корисника поштанске услуге (члан 94.)	43
--	----

ДИО XII ОДГОВОРНОСТ И НАКНАДА ШТЕТЕ	43
--	-----------

Одговорност Поште (члан 95.)	43
------------------------------------	----

Накнада штете у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају (члан 96.).....	44
--	----

ДИО XIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	45
---	-----------

Примјена других прописа (члан 97.).....	45
---	----

Ступање на снагу (члан 98.)	45
-----------------------------------	----

Прилог број 1	46
---------------------	----

Накнада штете	46
---------------------	----

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ВРШЕЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА
„ПОШТА СРПСКЕ“

На основу члана 2. и 5. Закона о поштанским услугама Републике Српске (Службени гласник Републике Српске број 30/10), члана 92. Општих услова за вршење поштанских услуга (Службени гласник Босне и Херцеговине број 102/10) и члана 43. став (1) тачка (ћ) Статута Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске, Надзорни одбор Предузећа је на 11. сједници одржаној дана 12.09.2011. године, усвојио:

ПОСЕБНЕ УСЛОВЕ ЗА ВРШЕЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

ДИО I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

- (1) Посебним условима за вршење поштанских услуга (у даљем тексту: Посебни услови) уређују се услови, начин и поступак под којима ће Предузеће за поштански саобраћај Републике Српске а.д. Бања Лука, као јавни поштански оператер (у даљем тексту: Пошта) вршити поједине врсте поштанских услуга, рокови за пренос поштанских пошиљака и исплату упутница, мјере квалитета вршења универзалних поштанских услуга, поступак за остваривање међусобних права и обавеза Поште и корисника поштанских услуга у вези рекламације и потраживања поштанских пошиљака и остваривања накнаде штете и других потраживања.
- (2) Одредбе ових Посебних услова примјењују се на унутрашњи поштански саобраћај и на међународни поштански саобраћај ако актима Свјетског поштанског савеза није другачије одређено.
- (3) У вршењу и коришћењу поштанских услуга и остваривању међусобних права и обавеза које из тога произлазе, Пошта и корисници поштанских услуга придржаваће се начела савјесности и поштења.
- (4) Пошта се мора придржавати принципа поштанске политике и обавезна је осигурати тајност поштанских пошиљака у складу са чланом 17. Закона о поштама Босне и Херцеговине и чланом 34. Закона о поштанским услугама Републике Српске.

Члан 2. (Уговор по приступању)

- (1) Пошта врши поштанске услуге на основу уговора по приступању у складу са Законима, другим законским и подзаконским актима који регулишу дјелатност поштанског саобраћаја, Општим условима за вршење поштанских услуга, усвојеним од стране Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Општи услови) и овим Посебним условима.
- (2) Уговор по приступању у правилу није у писаном облику.
- (3) Уговор по приступању сматра се закљученим кад Пошта преузме поштанску пошиљку. Вријеме закључивања уговора по приступању одређује се према датуму на отиску жига пријемне јединице поштанске мреже на потврди о пријему пошиљке, односно на пошиљци за коју се не издаје потврда о пријему пошиљке.
- (4) Пошта може с појединим корисницима закључити писани уговор којим се уређују услови, начин и поступак вршења поштанских услуга, као и начин плаћања поштарине.
- (5) Међусобна права и обавезе из уговора из ставова (2), (3) и (4) овог члана заснивају се између Поште и пошиљаоца.
- (6) Пошиљалац је обавезан одабрати ону врсту услуге која одговара природи и садржају пошиљке, врсти и значају пошиљке, стварној вриједности пошиљке, значају саопштења, адреси примаоца и начину уручења.
- (7) Након уручења поштанске пошиљке одређена права и обавезе из уговора прелазе са пошиљаоца на примаоца поштанске пошиљке у складу са Законима, Општим и овим Посебним условима.

Члан 3.
(Радно вријеме)

- (1) Утврђено радно вријеме за рад Поште непосредно са корисницима поштанских услуга мора бити видно истакнуто на улазу у пословне просторије које служе за рад са корисницима услуга.
- (2) Радно вријеме за рад са корисницима поштанских услуга мора бити посебно назначено на оним радним мјестима на којима се радно вријеме разликује од радног времена из претходног става.

Члан 4.
(Пуномоћ)

- (1) Корисници поштанских услуга могу све поштанске пошиљке примати и путем пуномоћника.
- (2) Пуномоћ за правно лице овјерава овлашћено лице у том правном лицу, а пуномоћ за физичко лице овјерава надлежни државни орган, нотар или Пошта.
- (3) У случају кад пуномоћ овјерава надлежни државни орган или нотар примјењују се општи прописи о издавању пуномоћи, с тим да је корисник услуга обавезан оригинал или овјерену копију пуномоћи предати јединици поштанске мреже код које ће остваривати права из пуномоћи. Пуномоћ важи до датума наведеног у пуномоћи или до опозива пуномоћи.
- (4) У случају кад пуномоћ овјерава Пошта или правно лице примјењује се сљедећи поступак:
 - а. давалац пуномоћи може пуномоћ дати само пословно способном лицу, а пуномоћ се не може издати лицу које је неписмено или се не може потписати;
 - б. корисник услуга може истовремено издати више пуномоћи, а једном пуномоћи може овластити највише три лица;
 - в. пуномоћ се може издати за пријем свих поштанских пошиљака, за поједине врсте пошиљака или за поједину пошиљку;
 - г. за кориснике поштанског преградка пуномоћ се може издати само за пријем свих врста поштанских пошиљака;
 - д. ако давалац пуномоћи, којом је опуномоћено двоје или више лица, жели промијенити неко од опуномоћених лица, мора опозвати пуномоћ у цјелости и издати нову пуномоћ;
 - е. ако давалац пуномоћи опозове издату пуномоћ, обавезан је о томе извијестити јединицу поштанске мреже код које се пуномоћ налази и вратити пуномоћ;
 - ж. пуномоћ се издаје за календарску годину и важи до датума наведеног у пуномоћи, а најдуже до краја те календарске године;
 - з. пуномоћ се издаје у два примјерка од којих један примјерак задржава Пошта, а други примјерак се даје кориснику.
- (5) У случају када пуномоћ овјерава Пошта наплаћује се поштарина одређена цјеновником.
- (6) Приликом остваривања права из пуномоћи, пуномоћник је обавезан, на захтјев радника Поште, показати пуномоћ и доказати свој идентитет.

Члан 5.
(Доказивање идентитета)

- (1) Пошиљалац, прималац или друго овлашћено лице доказује свој идентитет сљедећим исправама:
 - а. личном картом;
 - б. службеном исправом - књижицом припадника војске или полиције;
 - в. пасошем;
 - г. националном личном картом страних држављана;
 - д. сталном пограничном дозволом - пропусницом.
- (2) Изузетно од одредбе из става (1) овог члана идентитет се може утврдити и изјавом свједока чији се идентитет може утврдити исправама из става (1) овог члана.
- (3) Ако радник Поште посумња у ваљаност исправе којом се доказује идентитет, у законитост посједовања исправе или истинитост изјаве свједока, одбиће уручење пошиљке или исплату путничког износа, као и сваку другу радњу за коју је потребно утврдити идентитет.

ДИО II ПОЈМОВИ

Члан 6.

Поједини изрази употребљени у овим Посебним условима имају сљедеће значење:

- (1) Корисник поштанске услуге је пошиљалац или прималац, односно овлашћено лице пошиљаоца или примаоца;
- (2) Пошта је вршилац поштанских услуга са обавезом пружања универзалних поштанских услуга на комплетном подручју Републике Српске и ексклузивним правом на вршење резервисаних услуга, у складу са Законима;
- (3) Услуге додатне вриједности су поштанске услуге комерцијалног сервиса намијењене корисницима који имају посебне захтјеве у погледу квалитета (вријеме и мјесто пријема и уручења, брзина преноса, електронско праћење пошиљака од пријема до уручења и др) и начина преноса, чиме се могу означити као курирске, експресне, убрзане и сл;
- (4) Цјеновник поштанских услуга Поште је попис цијена поштанских услуга према којем Пошта наплаћује своје услуге;
- (5) Поштанске пошиљке су писмоносне пошиљке, пакети, упутнице и друге пошиљке, на којима је означена адреса или које су на други начин означене тако да се неспорно може утврдити прималац;
- (6) Регистроване поштанске пошиљке су пошиљке са регистрованим бројем пријема, за које се издаје потврда о пријему, а примаоцу се уручују уз потпис. Пошта о овим пошиљкама води посебну евиденцију у свим или појединим фазама вршења поштанских услуга;
- (7) Поштарина је цијена коју плаћа корисник услуга Поште за извршење поштанске услуге, а плаћа се унапријед или на уговорени начин;
- (8) Општи услови за вршење поштанских услуга су услови по којима Пошта и други оператери врше поштанске услуге, а доноси их Агенција за поштански саобраћај Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција);
- (9) Посебни услови за вршење поштанских услуга су услови по којима Пошта врши поштанске услуге на територији Републике Српске, доноси их Надзорни одбор Поште, а сагласност на исте даје Министарство саобраћаја и веза Републике Српске;
- (10) Поштанску мрежу чине јединице поштанске мреже и други елементи поштанске мреже, међусобно повезани у јединствену техничко-технолошку цјелину, која обезбјеђује несметано вршење поштанских и других услуга корисницима на територији Републике Српске.

ДИО III ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Члан 7.

(Поштанске услуге)

- (1) Под поштанским услугама подразумијевају се услуге које обухватају пријем, отпрему, превоз, приспјеће и уручење поштанских пошиљака које врши Пошта, у складу са Законима, Општим и овим Посебним условима.
- (2) Поштанске услуге обухватају универзалне поштанске услуге (резервисане и нерезервисане), финансијске поштанске услуге, остале поштанске услуге и телефонске услуге.

Члан 8.

(Универзалне поштанске услуге)

- (1) Под универзалним поштанским услугама подразумијевају се услуге пријема, отпреме, превоза, приспјећа и уручења у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају:
 - а. писмоносних пошиљака масе до 2 кг;
 - б. пакетских пошиљака масе до 20 кг, уз обавезу пријема и уручења пакетских пошиљака масе до 31,5 кг које се отпремају и приспјевају за и од јавних поштанских оператера са подручја Федерације Босне и Херцеговине,
 - в. поштанских упутница у класичној и електронској форми и исплате новчаних дознака на кућну адресу;

- г. директне поште;
 - д. поштанских и телеграфских саопштења;
 - е. препоручених и вриједносних пошиљака;
 - ж. пошиљака с посебним услугама из члана 28. ових Посебних услова;
 - з. секограма до 7 кг.
- (2) Универзалне поштанске услуге морају испуњавати услове прописане Законима и актима Свјетског поштанског савеза.
- (3) Универзалне поштанске услуге у Републици Српској врши Пошта, као и други поштански оператери на основу лиценце издате од стране Агенције.

Члан 9. (Резервисане поштанске услуге)

Резервисане поштанске услуге су дио универзалних услуга, дефинисане Законом, које у Републици Српској врши искључиво Пошта.

Члан 10. (Нерезервисане поштанске услуге)

Нерезервисане поштанске услуге су остале поштанске услуге из области универзалних поштанских услуга, које осим Поште могу вршити и други поштански оператери у складу са одредбама Закона и лиценцом добијеном од Агенције.

Поглавље I

Члан 11. (Поштанске пошиљке)

Поштанска пошиљка је свака адресована пошиљка у коначном облику у којем је Пошта треба уручити. Поштанске пошиљке су писмоносне пошиљке, пакетске пошиљке, поштанске новчане упутнице, директна пошта, поштанска телеграфска саопштења, препоручене пошиљке, вриједносне пошиљке и секограми.

Одјељак А.

Члан 12. (Писмоносне пошиљке)

- (1) Под писмоносном пошиљком подразумијева се свака поштанска пошиљка која садржи неко саопштење у писаној форми, на свакој врсти физичког медија, коју треба доставити назначеном примаоцу. У писмоносне пошиљке спадају: писмо, дописница, тисковина, судско писмо и писмо у управном поступку, те електронско писмо. Рачуни за режије, други рачуни, финансијски и други извјештаји, те свака друга кореспонденција адресована на одређеног примаоца сматрају се писмоносним пошиљкама.
- (2) Приликом предаје писмоносне пошиљке, пошиљалац може захтијевати посебне услуге прописане овим Посебним условима.
- (3) Обична писмоносна пошиљка је писмоносна пошиљка за коју се пошиљаоцу не издаје потврда о пријему, нити се приликом уручења од примаоца захтијева писана потврда.

Члан 13. (Писмо)

- (1) Писмо је писмоносна пошиљка која садржи писано саопштење у затвореној коверти или другом омоту без означене вриједности, као и свака друга писмоносна пошиљка која у погледу димензија и масе одговара условима прописаним за писмо и ако не садржи писано саопштење.
- (2) Писмо мора бити затворено тако да му је садржај добро заштићен од могућих оштећења у току преноса и да се без видљивог трага на омоту, односно коверти, садржај не може

извадити ни оштетити. Изузетно, у отвореној коверти може се примити писмо које садржи честитку или разгледницу.

- (3) Писмо може бити масе до 2 кг.
- (4) Димензије писма су:
 - а. најмање димензије писма су 90x140 мм, с толеранцијом од 2 мм;
 - б. највеће димензије писма су 900 мм, у збиру дужине, ширине и висине, с тим да ниједна од те три димензије не смије појединачно бити већа од 600 мм;
 - в. најмање димензије писма у облику ваљка су 170 мм у збиру дужине и два пречника, с тим да дужина не смије бити мања од 100 мм;
 - г. највеће димензије писма у облику ваљка су 1040 мм у збиру дужине и два пречника, с тим да дужина не смије бити већа од 900 мм.
- (5) Стандардизовано писмо је затворено писмо правоугаоног облика које мора испуњавати сљедеће услове:
 - а. да се налази у једнобојној коверти;
 - б. да има масу до 20 г;
 - в. да има димензије од најмање 90x140 мм до највише 120x235 мм, уз допуштено одступање до 2 мм;
 - г. свака четвртаста пошилјка којој дужина није мања од ширине помножене са 1,4 (други коријен из 2), а да је у обиму величина из тачке в);
 - д. да је адресовано на начин прописан овим Посебним условима;
 - е. да му је дебљина до 5 мм.
- (6) Изузетно од одредби из става (5) овог члана, сматраће се стандардизованим писмом и писмо чији је садржај упакован у коверте величине 150x245 мм и 165x235 мм уз одступање од 2 мм, ако су у масовној употреби, као и судска писма без обзира на масу у ковертама величине 140x195 мм.
- (7) Под стандардизованим писмом сматра се и писмо у коверти с провидним дијелом ако поред услова из става (5) овог члана испуњава и сљедеће услове:
 - а. провидни дио мора бити на удаљености најмање 40 мм од горње ивице коверте, 15 мм од бочне десне ивице или 15 мм од бочне лијеве ивице, зависно на којој страни је провидни дио и 15 мм од доње ивице (допуштено одступање до 2 мм);
 - б. провидни дио не смије бити оивичен траком или уоквирен у обојену ивицу и мора омогућити лако читање адресе примаоца.
- (8) На стандардизованом писму адреса примаоца мора бити у правоугаоном простору који је на удаљености најмање 40 мм од горње ивице коверте, 15 мм од бочне десне ивице, 15 мм од доње ивице и удаљености највише 140 мм од бочне десне ивице.
- (9) На адресној страни стандардизованог писма уздужни простор у облику правоугаоника висине 40 мм, рачунајући од горње ивице и дужине 74 мм, рачунајући од десне ивице, предвиђен је за отисак жига и означавање поштарине.
- (10) Нестандардизованим писмом сматра се:
 - а. писмо које не задовољава услове из овог члана за стандардизовано писмо;
 - б. писмо које садржи избочене предмете;
 - в. писмо чија коверта није довољно крута за машинску обраду;
 - г. писмо чија је коверта израђена од материјала чија су основна физичка својства различита од папира, с изузетком материјала који се користи за израду прозорчића на коверти;
 - д. писмо затворено спајалицама, металним или савијеним кукицама.

Члан 14. (Дописница)

- (1) Дописница је писмоносна пошилјка израђена од картона или довољно чврстог папира у облику правоугаоника, а шаље се без коверте. Дописница не смије имати избочене или испупчене дијелове.
- (2) Најмање димензије дописнице су 90x140 мм, а највеће 120x235 мм, уз допуштено одступање од 2 мм.
- (3) Дописница која не задовољава услове из ставова (1) и (2) овог члана или је већих димензија

од 120x235 мм, али највише до највећих димензија за писмо, сматра се нестандартизованим писмом у погледу плаћања поштарине и не мора се налазити у коверти.

- (4) Дописницама се сматрају све врсте разгледница и честитки које одговарају условима прописаним овим чланом за дописнице.
- (5) Дописница коју издаје Пошта (поштанска дописница) мора у заглављу на предњој страни имати назив "ДОПИСНИЦА" ("CARTE POSTALE").
- (6) Најмање десна половина предње стране дописнице намијењена је за адресу примаоца, означавање поштарине, службене ознаке и наљепнице, а полеђина и највише лијева половина предње стране намијењени су за саопштење.

Члан 15. (Тисковина)

- (1) Тисковина је отворена писмоносна пошиљка чији садржај нема значај личног или пословног дописивања, а штампана је у више истовјетних примјерака на папиру, картону или другом материјалу. Тисковином се сматра и пошиљка која садржи књиге, штампу и службена гласила:
 - а. Књиге су непериодичне штампане публикације. На сваком примјерку књиге морају бити одштампани: наслов књиге, име и презиме аутора, мјесто издања, година издања и издавач. Листови књиге морају бити међусобно увезани (тврди повез, броширано - лијепљено, броширано - шивано или неки други начин који се примјењује за увезивање књига).
 - б. Штампа је штампана публикација коју издаје издавач свакодневно, повремено или у одређеном временском периоду (новине и часописи). На сваком примјерку новина и часописа морају бити одштампани подаци о издавачу, главном уреднику и штампарији, те датум штампања. Новине су штампана публикација коју издаје издавач свакодневно или у одређеном временском периоду, а није укоричена ни увезана. Часопис је укоричена увезана штампана публикација коју издаје издавач редовно или повремено.
 - в. Службена гласила су штампане публикације које издају надлежни државни органи (државе, ентитета, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, кантона и општина).
- (2) Тисковина се предаје у отвореној коверти, а може се предати и у омоту затвореном тако да радник Поште може провјерити садржај без оштећења коверте.
- (3) У лијевом горњем углу адресне стране тисковине пошиљалац је обавезан ставити ознаку "ТИСКОВИНА" ("IMPRIME").
- (4) Пошта може дозволити затварање тисковина предатих у великом броју уз издавање одговарајуће дозволе чији број мора бити уписан на свакој пошиљци испод ознаке „ТИСКОВИНА“ („IMPRIME“) или „ТИСКОВИНА СА СНИЖЕНОМ ПОШТАРИНОМ“ („IMPRIME A TAXE REDUITE“).
- (5) Тисковини се може приложити рачун, налог за плаћање, отпремница, пошиљка – плаћени одговор (IBRS/CCRI), CD, DVD и слично, ако се садржај прилога односи на садржај пошиљке и чини њен саставни дио.
- (6) Штампа може садржавати штампани прилог који испуњава сљедеће услове:
 - а. да је њихов саставни дио и уложен у појединачни примјерак штампе;
 - б. да је издавач прилога исти као и за штампу;
 - в. да постоји међусобна веза садржаја прилога и штампе.
- (7) Штампа може имати и друге прилоге који нису наведени у ставу (5) овог члана, али се у том случају за те прилоге наплаћује додатна поштарина за такву врсту прилога или пошиљке.
- (8) На тисковини је допуштено прецртати, обиљежити или подвући неке ријечи или дијелове текста, те исправити штампарске грешке. У књизи је допуштено написати посвету.
- (9) Тисковина може бити масе до 2 кг и димензија које одговарају димензијама за писмо прописаним чланом 13. став (4) ових Посебних услова.
- (10) Изузетно, тисковина може бити масе до 5 кг, ако је садржај недјелјив или чини цјелину.
- (11) Приликом прве предаје новина и часописа издавач или његов пуномоћник или дистрибутер обавезан је приложити потврду органа надлежног за јавно саопштавање, те

два примјерка новина и часописа којима доказује да су испуњени сви прописани услови за предају новина и часописа.

- (12) Ако новине и часописе предаје издавач или његов пуномоћник или дистрибутер, свежањ новина и часописа може бити масе до 10 кг, а врећа с новинама и часописима може бити масе до 30 кг.
- (13) Појединачно адресована тисковина која садржи новине и часописе и која је сложена за отпрему не може имати ниједну димензију већу од 300 мм. Свежањ тисковина које садрже новине и часописе не може имати ниједну димензију већу од 450 мм.
- (14) У међународном поштанском саобраћају тисковине које исти пошиљалац отпрема у већим количинама на адресу истог примаоца могу се ставити у једну или више посебних врећа ("М" врећа).
- (15) Укупна маса "М" вреће може бити највише до 30 кг.
- (16) Свака "М" врећа мора бити опремљена правоугаоном адресницом од картона или неког другог чврстог материјала (пластика, дрво и сл), чије димензије не смију бити мање од 90x140 мм, уз допуштено одступање до 2 мм. Адресницу предаје пошиљалац с уписаним подацима о примаоцу и пошиљаоцу (услови и начин пријема дефинисани су актима СПС).
- (17) "М" врећа се може примити као препоручена, хитна и авионска пошиљка.

Члан 16.

(Судско писмо и писмо у управном поступку)

- (1) Судско писмо и писмо у управном поступку је писмоносна пошиљка коју предаје на пренос надлежни правосудни и управни орган за примаоце као странке у поступку, уз коју постоји, као саставни дио, повратница исте величине и боје која је по горњој ивици коверте перфорисана. Судско писмо и писмо у управном поступку морају у погледу димензија одговарати условима за стандардизовано писмо.
- (2) Судско писмо и писмо у управном поступку из претходног става могу предавати на пренос судови, тужилаштва, правобранилаштва и органи управе на свим нивоима организације државе, те канцеларије омбудсмана.
- (3) Судско писмо и писмо у управном поступку прима се као препоручена пошиљка с повратницом.

Члан 17.

(Електронско писмо)

Електронско писмо је пошиљка чији се пренос у одређеним фазама врши електронским путем. Пошиљка се путем хибридне поште у једној од фаза преноса обрађује и претвара у писмоносну пошиљку ради физичког уручења примаоцу. Пошиљалац електронског писма може у току преноса захтијевати посебне и допунске поштанске услуге.

Одјељак Б.

Члан 18.

(Пакетске пошиљке)

Под пакетским услугама подразумијевају се услуге пријема, отпреме, превоза, приспјећа и уручења пакетских пошиљака адресованих на одређеног примаоца коме се пакетска пошиљка треба уручити.

Члан 19.

(Пакет)

- (1) Пакет је затворена поштанска пошиљка која може садржавати робу и друге предмете.
- (2) Пошиљаоцу се даје потврда о пријему пакета, а примаоцу се пакет уручује уз потпис.
- (3) Пакет може бити масе до:
 - а. 20 кг, односно до 31,5 кг ако гласи за поште на подручју Федерације Босне и Херцеговине и приспјева са подручја Федерације Босне и Херцеговине,
 - б. 50 кг, уколико је садржај недјељив и гласи за подручје Републике Српске,
 - в. пакети масе изнад 50 кг и утврђених димензија могу се примати на пренос само по

посебним уговорима са корисницима поштанских услуга.

- (4) Димензије пакета у унутрашњем поштанском саобраћају не смију бити веће од 3.000 мм у збиру дужине и обима пакета на најширем дијелу попречно, с тим да највећа димензија не може бити већа од 1.500 мм. Пакет не смије бити мањих димензија од најмањих димензија прописаних за писмо, с тим да адресна страна мора имати најмање 90x140 мм.
- (5) Пакет мора имати на адресној страни одговарајућу наљепницу с ознаком Поште и пријемни број пошиљке или наљепницу са бар код подацима. На пакет се уписује маса у килограмима и грамима, с тим да се сваки дио од 100 (сто) грама заокружује на више. Пошта мора приликом пријема, примјењивати бар код на свим пакетским пошиљкама у међународном поштанском саобраћају.
- (6) Пошиљалац приликом предаје пакета може захтијевати сљедеће посебне услуге: издвојено, хитно, врло хитно, авионом, с повратницом, с откупнином и уручити лично примаоцу.
- (7) У унутрашњем поштанском саобраћају пакет мора имати означену вриједност.
- (8) Вриједност садржаја пакета мора бити означена бројком и словима у лијевом доњем дијелу адресне стране. Означена вриједност мора одговарати стварној вриједности или значају садржаја за пошиљалоца, о чему пошиљалац потписује изјаву на потврди о пријему пакета.
- (9) Највећа означена вриједност пакета може бити до 10.000 КМ у унутрашњем поштанском саобраћају, а до 4.000 DTS-а у међународном поштанском саобраћају.
- (10) У међународном поштанском саобраћају пакет се може предати са и без означене вриједности.
- (11) Услови за пријем пакета у међународном поштанском саобраћају прописани су актима Свјетског поштанског савеза.
- (12) Пакет који садржи живе животиње, лако ломљиве предмете, текућине, лако топљиве материје, дијелове животињског или људског тијела, урне с пепелом, осјетљиве уређаје, заразне материје и сл, пошиљалац је обавезан предати као издвојени пакет.
- (13) Гломазним пакетом сматра се сваки пакет који се због свог облика или састава не уклапа са осталим пакетима, ако му је било која страница дужа од 500 мм и ако му било која од остале двије странице, узета појединачно, прелази 300 мм.
- (14) На гломазне пакете ставља се наљепница с текстом "ГЛОМАЗНО" ("ENCOMBRANT").
- (15) У међународном поштанском саобраћају се ломљиви и гломазни пакети могу примити за оне државе које прихватају те пакете.

Одјељак В.

Члан 20.

(Поштанске новчане упутнице и исплата новчаних дознака на кућну адресу)

- (1) Поштанске новчане упутнице су поштанске пошиљке којима пошиљалац дозначава одређени износ новца који се примаоцу исплаћује у готовини. Пошиљалоцу се даје потврда о пријему поштанске новчане упутнице, а примаоцу се упутнички износ исплаћује уз потпис.
- (2) Поштанске новчане упутнице обухватају поштанску упутницу, телеграфску новчану упутницу, пост - нет упутницу и међународну поштанску упутницу.
- (3) Поштанска упутница се отпрема заједно с осталим поштанским пошиљкама, а телеграфска и пост - нет упутница се преносе електронским или телекомуникационим путем.
- (4) У унутрашњем поштанском саобраћају једном поштанском новчаном упутницом може се дозначити највише 5.000,00 КМ.
- (5) Телеграфска упутница за шире доставно подручје прима се под условом да пошиљалац прихвати исплату упутнице редовном поштанском доставом.
- (6) Пошта исплаћује и друге врсте упутница којима пошиљалоци шаљу примаоцима новчане дознаке на кућну адресу.
- (7) Пренос поштанске новчане упутнице у међународном поштанском саобраћају дефинисан је актима Свјетског поштанског савеза.

Одјељак Г.

Члан 21.
(Директна пошта)

- (1) Директна пошта је услуга чији предмет су поштанске пошиљке које се састоје од искључиво огласног, маркентишког или рекламног материјала (леци, каталози, брошуре, рекламни узорци, промотивне новине и часописи, промотивни CD и сл) који садржи идентичну поруку, осим имена, адресе, идентификационе ознаке примаоца, те других измјена које не мијењају садржај поруке, а које се шаљу на најмање 30 адреса, које је пошиљалац назначио на пошиљкама или на њиховим омотима.
- (2) Рачуни, уплатнице, финансијски извјештаји и друге неидентичне поруке не сматрају се директном поштом.
- (3) Пошиљке у којима се директна пошта комбинује са другим предметима у истом омоту не сматрају се директном поштом.
- (4) Пошиљке директне поште могу бити највише масе до 1.000 грама и димензија за нестандардизовано писмо, које су прописане овим Посебним условима.
- (5) Пошиљке директне поште у лијевом горњем углу адресне стране морају имати ознаку „ДИРЕКТНА ПОШТА“ („DIRECT MAIL“)
- (6) Услови и начин предаје пошиљака директне поште могу се уредити уговором који закључује пошиљалац са Поштом.
- (7) Пошиљке које нису адресоване, а садрже огласне, маркентишке или рекламне поруке идентичног садржаја и које шаље исти пошиљалац у најмање 30 примјерака сматрају се директном поштом неадресованом.

Одјељак Д.

Члан 22.
(Поштанска телеграфска саопштења)

- (1) Поштанска телеграфска саопштења су поштанске пошиљке које се преносе електронским или телекомуникационим путем и у прописаним роковима. Пошиљаоцу се даје потврда о пријему пошиљке, а примаоцу се пошиљка уручује уз потпис.
- (2) Уколико пошиљку из става (1) овог члана није могуће уручити у прописаним роковима, пошиљка се уручује редовном доставом.
- (3) Технолошки поступак преноса телеграфских саопштења регулише се посебним упутством које доноси Пошта.

Одјељак Е.

Члан 23.
(Препоручена поштанска пошиљка)

- (1) Препоручена пошиљка је поштанска пошиљка за коју се пошиљаоцу даје потврда о пријему пошиљке, а уручује се примаоцу уз потпис.
- (2) Свака писмоносна пошиљка може се предати као препоручена пошиљка уз услове и на начин прописане овим Посебним условима.
- (3) Пошта је дужна на посебан захтјев пошиљаоцу препоручене пошиљке омогућити сљедеће услуге: хитно, авионом, с повратницом, с откупнином и уручење пошиљке лично примаоцу.
- (4) На препорученој пошиљци се у горњем лијевом дијелу адресне стране мора налазити наљепница или ознака „R“ (RECOMMANDÉ), с називом јединице поштанске мреже која је примила пошиљку, те пријемни број пошиљке. Ако наљепница нема назив јединице поштанске мреже, на њу се ставља отисак жига пријемне јединице поштанске мреже.
- (5) Умјесто података из претходног става Пошта је дужна примјењивати бар код на препорученим пошиљкама у унутрашњем поштанском саобраћају.
- (6) Пошта мора приликом пријема примјењивати бар код на свим препорученим пошиљкама у међународном поштанском саобраћају у складу са прописима Свјетског поштанског савеза.

Члан 24.
(Вриједносна поштанска пошиљка)

- (1) Вриједносна поштанска пошиљка (у даљем тексту: вриједносно писмо) је пошиљка на којој је пошиљалац означио вриједност пошиљке бројком и словима у лиjevом доњем дијелу адресне стране пошиљке. Износ означене вриједности у конвертибилним маркама (KM) уписује пошиљалац латиничним или ћириличним писмом и арапским бројевима, а не смије бити уписан обичном оловком. У међународном поштанском саобраћају пријемна јединица поштанске мреже је дужна наведени износ у KM прерачунати и уписати износ и у DTS-у. Пошиљаоцу се даје потврда о пријему пошиљке, а примаоцу се пошиљка уручује уз потпис.
- (2) Вриједносно писмо може да садржи робу, новац, писано саопштење и друге предмете. Вриједносно писмо може бити масе највише до 2 кг.
- (3) Највећа означена вриједност вриједносног писма може бити до 10.000,00 KM у унутрашњем поштанском саобраћају, а до 4.000 DTS-а у међународном поштанском саобраћају.
- (4) Пошиљалац је обавезан на вриједносном писму означити стварну вриједност садржаја, о чему потписује изјаву на потврди о пријему пошиљке.
- (5) Димензије вриједносног писма морају одговарати димензијама прописаним чланом 13. ових Посебних услова.
- (6) На вриједносном писму мора се у лиjevом горњем углу налазити наљепница или одговарајућа ознака „V“ с називом јединице поштанске мреже у којој је пошиљка примљена, те пријемни број пошиљке или бар код наљепница. Ако наљепница нема назив пријемне јединице поштанске мреже на њу се ставља отисак жига пријемне јединице поштанске мреже. На вриједносном писму уписује се маса у грамима. Пошта мора примјењивати бар код на свим вриједносним писмима у међународном поштанском саобраћају.
- (7) На омоту вриједносног писма не смије се ништа брисати, стругати, исправљати, прецртавати и потцртавати, нити стављати наљепнице или ознаке, осим службених ознака и наљепница.
- (8) Пошиљалац приликом предаје вриједносног писма може захтијевати сљедеће услуге: хитно, авионом, с повратницом, с откупнином и уручење лично примаоцу.
- (9) У међународном поштанском саобраћају се вриједносна писма могу предати само за оне државе које ту услугу прихватају.
- (10) Услови за пријем вриједносних писама у међународном поштанском саобраћају прописани су актима Свјетског поштанског савеза.
- (11) Пошта може одобрити појединим корисницима слање вриједносних писама у унутрашњем поштанском саобраћају које у погледу масе, димензија и означене вриједности одступају од одредаба ових Посебних услова.
- (12) Највећа маса и означена вриједност из става (2) и (3) овог члана на вриједносним писмима у унутрашњем поштанском саобраћају, а која се размјењују унутар Поште, затим између Поште и других јавних поштанских оператера, те између Поште и финансијских организација, може бити и већа уколико то Пошта одреди својом посебном одлуком или уколико се усагласи са наведеним правним субјектима.

Члан 25.
(Секограм)

- (1) Секограм је отворена поштанска пошиљка која садржи писмо намијењено слијепим или слабовидним лицима, отиснуто на крутом папиру или неком другом сличном материјалу.
- (2) Секограмом се још сматрају и:
 - а. клишеи са знацима секографије;

- б. звучни снимак или специјални папир, намијењен слијепим или слабовидним лицима, уз услов да га предаје на пренос нека установа за слијепе или да је упућен тој установи.
- (3) Секограм може бити масе до 7 кг. Димензије секограма морају одговарати димензијама за нестандартизовано писмо, које су прописане овим Посебним условима.
- (4) У десном горњем углу адресне стране секограма пошиљалац је обавезан ставити ознаку „СЕКОГРАМ“ („SECOGRAMME“) или прописану наљепницу.

Поглавље II

Члан 26. (Финансијске поштанске услуге)

- (1) Финансијске поштанске услуге су услуге које Пошта пружа у својим организационим облицима, а тим услугама се обезбјеђују различити облици плаћања, те дознаке готовог новца које упућују физичка и правна лица или су таква средства њима упућена.
- (2) Пошта може вршити и друге финансијске услуге у складу са законом и другим прописима који регулишу вршење финансијских услуга у оквиру банкарског сектора.
- (3) Поред услуга наведених у члану 20. ових Посебних услова у финансијске услуге спадају:
- а. уплате по платном промету,
 - б. уплате и исплате по уговореним условима,
 - в. трансфер новца
 - г. друге финансијске услуге у складу са законом и уговорима.

Поглавље III

Члан 27. (Остале поштанске услуге)

Остале поштанске услуге обухватају посебне поштанске услуге, допунске поштанске услуге, поштанске услуге по службеној дужности или на захтјев корисника услуга и поштанске услуге на слободном тржишту.

Одјељак А

Члан 28. (Посебне поштанске услуге)

- (1) Посебне поштанске услуге су услуге које захтијева пошиљалац приликом предаје пошиљака. Избором посебне услуге пошиљалац захтијева посебан поступак и услове везане за пријем, отпрему, превоз, приспјеће и уручење поштанских пошиљака.
- (2) Пошиљалац поштанске пошиљке има право и обавезу да одабере ону посебну услугу која одговара природи и садржини пошиљке. На тај начин обезбјеђује себи право на адекватну накнаду штете и друга потраживања из уговора о вршењу поштанских услуга.
- (3) Као посебне поштанске услуге у смислу става (1) овог члана, пошиљалац може изабрати да му се пошиљка пренесе као:
- а. пошиљка с потврђеним уручењем;
 - б. пошиљка Брзе поште (ЕМС);
 - в. хитна пошиљка;
 - г. врло хитни пакет;
 - д. пошиљка са повратницом;
 - е. откупна пошиљка;
 - ж. авионска пошиљка;
 - з. издвојени пакет;
 - и. poste restante пошиљка;
 - к. пошиљка предата у посљедњи тренутак;

- л. пошиљка која се уручује лично примаоцу;
- м. пошиљка с плаћеним одговором (IBRS/CCRI);
- н. Консаимент (Consignment) услуга.

Члан 29.
(Пошиљка с потврђеним уручењем)

- (1) Као пошиљка с потврђеним уручењем може се примити свака поштанска пошиљка без означене вриједности за коју се пошиљаоцу даје потврда о пријему пошиљке и уручује се примаоцу уз потпис.
- (2) Пошиљалац приликом предаје пошиљке с потврђеним уручењем може захтијевати сљедеће услуге: хитно, авионом, с повратницом и уручење пошиљке лично примаоцу.
- (3) На пошиљци с потврђеним уручењем мора се налазити ознака "АА" до "АУ" и пријемни број пошиљке.
- (4) У отпреми, превозу и приспјећу пошиљака с потврђеним уручењем поступа се на исти начин као са обичним поштанским пошиљкама.
- (5) У међународном поштанском саобраћају пошиљке с потврђеним уручењем примају се само за оне државе које прихватају ову услугу.

Члан 30.
(Пошиљке Брзе поште - ЕМС)

- (1) Пошиљка Брзе поште (ЕМС) је поштанска услуга која подразумијева преузимање поштанске пошиљке на основу посебног захтјева пошиљаоца (путем телефона и сл) на адреси коју одреди пошиљалац или у јединици поштанске мреже, те уручује на адреси примаоца, у року који одреди пошиљалац, а према понуди Поште.
- (2) Пошиљка из става 1. овог члана може да садржи писано саопштење, робу, живе животиње и друге предмете.
- (3) За пошиљку Брзе поште (ЕМС) пошиљаоцу се даје потврда о пријему пошиљке, а примаоцу се пошиљка уручује уз потпис, уписивањем датума и времена уручења.
- (4) Пошиљка Брзе поште (ЕМС) може бити масе до 50 кг за подручје Републике Српске, односно до 31,5 кг за подручје Федерације Босне и Херцеговине.
- (5) Најмање димензије пошиљке Брзе поште (ЕМС) су 90x140 мм. Највеће димензије су да је збир дужине и обима пошиљке на најширем мјесту до 3000 мм, с тим да највећа димензија може бити до 2000 мм. За подручје Федерације Босне и Херцеговине најмање димензије пошиљке Брзе поште (ЕМС) су 90x140 мм, а највећа као за пакет у унутрашњем поштанском саобраћају.
- (6) Маса и димензије пошиљака Брзе поште (ЕМС) у међународном поштанском саобраћају утврђени су Актима Свјетског поштанског савеза.
- (7) Пошта може са корисницима поштанских услуга уговорати пренос пошиљака Брзе поште (ЕМС) изван димензија и масе утврђених овим Посебним условима.
- (8) Пошиљка Брзе поште (ЕМС) мора на адресној страни имати одговарајућу наљепницу прописану актима Свјетског поштанског савеза.
- (9) Пошиљалац приликом предаје пошиљке Брзе поште (ЕМС) може захтијевати услуге одређене овим Посебним условима, те друге услуге које договори са Поштом.
- (10) Пошиљка Брзе поште (ЕМС) се може предати са или без означене вриједности у унутрашњем поштанском саобраћају, а само без означене вриједности у међународном поштанском саобраћају.
- (11) Вриједност садржаја пошиљке Брзе поште (ЕМС) мора бити означена бројком и словима у лијевој доњем дијелу адресне стране пошиљке. Означена вриједност мора одговарати стварној вриједности или значају садржаја за пошиљаоца, о чему пошиљалац потписом потврђује изјаву на потврди о пријему пошиљке Брзе поште (ЕМС).
- (12) Највећа означена вриједност на пошиљци Брзе поште (ЕМС) у унутрашњем поштанском саобраћају може бити до 10.000,00 КМ.
- (13) Технолошки поступак преноса пошиљака Брзе поште (ЕМС) Пошта регулише посебним упутством.

Члан 31.
(Хитна пошиљка)

- (1) Као хитна пошиљка може се предати свака поштанска пошиљка. Свака поштанска пошиљка која садржи лако кварљиву робу мора се предати као хитна. Као хитна пошиљка не може се предати пошиљка адресована за шире доставно подручје, поштански преградак и Poste restante.
- (2) Хитна пошиљка доставља се примаоцу прије осталих пошиљака уз услове и на начин прописан овим Посебним условима.
- (3) На хитне пошиљке се у горњи лијеви дио адресне стране ставља наљепница или отисак црвене боје „ХИТНО“ („EXPRESS“). Ако такве ознаке нема ријеч „ХИТНО“ („EXPRESS“) мора бити уписана великим црвеним словима.
- (4) У међународном поштанском саобраћају хитне пошиљке се примају само за државе које прихватају ту услугу.

Члан 32.
(Врло хитан пакет)

- (1) Врло хитан пакет је поштанска пошиљка која се отпрема одредишној јединици поштанске мреже првим поштанско - саобраћајним везама.
- (2) Као врло хитан пакет може се предати сваки пакет без обзира на врсту и садржај.
- (3) Пакет који садржи живе животиње или лако кварљиву робу мора се предати као врло хитан.
- (4) Достава врло хитног пакета примаоцу обавља се на начин предвиђен за доставу хитних пошиљака.

Члан 33.
(Пошиљка с повратницом - обавјештењем о уручењу)

- (1) Пошиљка с повратницом је поштанска пошиљка коју прати „ПОВРАТНИЦА“, образац црвене боје чврстоће дописнице, коју пошиљалац попуњава и предаје уз пошиљку захтијевајући да се пошиљка уручи примаоцу уз потписано потврђење на повратници, а која се враћа као обична писмоносна пошиљка и уручује пошиљаоцу пошиљке као обавјештење о уручењу пошиљке.
- (2) У унутрашњем поштанском саобраћају се као пошиљка с повратницом може предати свака поштанска пошиљка за коју се даје потврда о пријему пошиљке, осим телеграфске и пост-нет путнице.
- (3) У међународном поштанском саобраћају државе могу ограничити пријем повратница за одређене пошиљке.
- (4) Повратницу попуњава пошиљалац и предаје је заједно с пошиљком.
- (5) На пошиљку с повратницом ставља се наљепница или ознака „AR“ у горњем лијевом дијелу адресне стране пошиљке.

Члан 34.
(Откупна пошиљка)

- (1) Откупна пошиљка је поштанска пошиљка за коју пошиљалац приликом предаје захтијева да се уручи примаоцу уз претходну наплату откупног износа у корист пошиљаоца пошиљке.
- (3) У унутрашњем поштанском саобраћају као откупна пошиљка може се предати препоручена пошиљка, вриједносно писмо, пошиљка Брзе поште (ЕМС) и пакет.
- (4) У међународном поштанском саобраћају откупна пошиљка се може предати за државе које ту услугу прихватају.
- (5) На откупне пошиљке у горњем лијевом дијелу адресне стране ставља се наљепница у облику троугла наранџасте боје с текстом „ОТКУПНИНА“ („REMBOURSEMENT“), а пошиљалац је обавезан бројком уписати износ откупнине. Означени износ откупнине на пошиљци не сматра се означеном вриједности пошиљке.
- (6) Откупнина означена на откупној пошиљци може износити највише до 5.000,00 КМ.

Члан 35.
(Авионска пошиљка)

- (1) Авионска пошиљка је поштанска пошиљка за коју пошиљалац приликом предаје захтијева да се отпреми авионским путем.
- (2) На авионску пошиљку ставља се у горњи лијеви дио адресне стране пошиљке наљепница плаве боје или отисак исте боје с текстом „АВИОНОМ“ („PAR AVION“), уколико пошиљка није упакована у коверту оивичену цртицама у боји намијењену искључиво за авионске пошиљке.
- (3) Аерограм је авионска пошиљка која се састоји од једног арка папира пресавијеног и залијепљеног на свим ивицама. Предња страна аерограма резервисана је за адресу, франкирање и службене ознаке или наљепницу, те мора имати ознаку “AEOROGRAMME”.

Члан 36.
(Издвојени пакет)

- (1) Издвојени пакет је свака пакетска пошиљка за коју пошиљалац тражи руковање са посебном пажњом у току преноса.
- (2) Као издвојени пакет може се предати сваки пакет без обзира на врсту и садржај.
- (3) На издвојени пакет ставља се бијела наљепница на којој је отиснута слика чаше у црвеној боји која упозорава на садржај.
- (4) Издвојени пакет је и пошиљка чији садржај захтијева посебну пажњу у преносу и носи одговарајућу ознаку: „ломљиво“, „стакло“, „живе животиње“ и др.
- (5) Пакет за чији је пренос потребно посебно одобрење надлежног органа пошиљалац је дужан предати искључиво као издвојени пакет.
- (6) Издвојени пакет је и сваки гломазни пакет.
- (7) Ако пакет захтијева издвојено руковање и гломазан је, наплаћује се једно издвојено руковање.

Члан 37.
(Poste restante)

- (1) Poste restante је таква пошиљка која у адреси примаоца садржи ознаку „POSTE RESTANTE“ а у одредишној јединици поштанске мреже чува се 30 (тридесет) дана од дана приспјећа и уручује се примаоцу у оквиру тог рока када је он затражи, уз наплату прописане поштарине.
- (2) Као Poste restante пошиљке не могу се примити: хитне и пошиљке Брзе поште (ЕМС), врло хитни пакет, судска писма и писма у управном поступку, телеграфске и пост-нет упутнице, пошиљке са живим животињама и лако кварљива роба.

Члан 38.
(Пошиљка предата у посљедњи тренутак)

- (1) Пошиљка предата у посљедњи тренутак је посебна услуга коју корисник може захтијевати приликом предаје пошиљке послије завршетка радног времена јединице поштанске мреже са корисницима, а прије отпреме пошиљака.
- (2) Као пошиљке предате у посљедњи тренутак могу се примити: авионске пошиљке, хитне пошиљке, пошиљке Брзе поште (ЕМС) и врло хитни пакети.

Члан 39.
(Пошиљка која се уручује лично примаоцу)

- (1) Под пошиљком која се уручује лично примаоцу подразумијева се пошиљка која се уручује искључиво лично примаоцу, његовом законском заступнику или пуномоћнику.
- (2) У унутрашњем поштанском саобраћају се као пошиљка која се уручује лично примаоцу може предати пошиљка за коју се даје потврда о пријему пошиљке.

- (3) У међународном поштанском саобраћају пошиљка која се уручује лично примаоцу може се предати за државе које ту услугу прихватају.
- (4) Пошиљка која се уручује лично примаоцу мора имати уочљивим словима написану ознаку „УРУЧИТИ ЛИЧНО ПРИМАОЦУ“ („A REMETTRE EN MAIN PROPRES“) у лијевом горњем дијелу адресне стране.

Члан 40.
(Пошиљка с плаћеним одговором (IBRS/CCRI))

- (1) Под пословном преписком с плаћеним одговором подразумијева се пошиљка овлашћеног пошиљаоца која садржи и пошиљку с плаћеним одговором (IBRS/CCRI), а коју пошиљалац шаље примаоцу и плаћа поштарину за одговор на основу уговора са Поштом.
- (2) Пошиљка с плаћеним одговором мора да садржи прописану ознаку (IBRS/CCRI), број дозволе - уговора и друге ознаке прописане актима Свјетског поштанског савеза. У унутрашњем поштанском саобраћају IBRS/CCRI пошиљка умјесто назива државе мора да садржи назив Поште.
- (3) Пошиљке с плаћеним одговором могу се предати уз услов да корисник пословне преписке претходно прибави дозволу од Поште закључивањем уговора о вршењу те услуге.
- (4) Димензије пошиљке с плаћеним одговором морају одговарати димензијама прописаним овим Посебним условима за одговарајућу врсту пошиљке.
- (5) У унутрашњем поштанском саобраћају пошиљка с плаћеним одговором може бити масе до 100 грама.
- (6) У међународном поштанском саобраћају пошиљке IBRS/CCRI примају се за државе које прихватају ову услугу, с тим да је приспјеле пошиљке IBRS/CCRI из иностранства Пошта обавезна вратити пошиљаоцу.
- (7) Услове и начин вршења ове услуге и међусобне размјене ових пошиљака Пошта ће посебно регулисати са осталим јавним поштанским оператерима.

Члан 41.
(Консаимент (Consignment) услуга - груписање пошиљака)

- (1) Консаимент (consignment) услуга је посебна услуга у међународном поштанском саобраћају која нуди могућност групне отпреме већег броја поштанских пошиљака, упућених од истог пошиљаоца за једног или више прималаца.
- (2) Услови и начин вршења ове услуге прописани су актима Свјетског поштанског савеза, а њено вршење Пошта ће посебно регулисати са осталим јавним поштанским оператерима.

Одјељак Б

Члан 42.
(Допунске поштанске услуге)

Под допунским поштанским услугама подразумијевају се услуге којима пошиљалац или прималац захтијева одређени додатни поступак у вези с пошиљком, а који је уређен одредбама ових Посебних услова.

Члан 43.
(Допунске поштанске услуге на захтјев пошиљаоца)

- (1) Пошиљалац може након предаје, а прије уручења пошиљке, у унутрашњем поштанском саобраћају захтијевати сљедеће услуге:
 - а. измјену и допуну адресе на пошиљци, изузев судских писама и писама у управном поступку;
 - б. да му се пошиљка врати;
 - в. оптерећење пошиљке са регистрованим бројем пријема откупним износом, повећање или смањење откупног износа или одустајање од откупног износа;

- г. слање пакета за примаоцем или забрана слања пакета за примаоцем;
 - д. враћање износа поштанских новчаних упутница,
 - е. уплату откупног износа телеграфском упутницом.
- (2) Захтјев за услуге из става (1) овог члана пошиљалац може поднијети у било којој пријемној јединици поштанске мреже, а подноси га писаним путем, уз плаћање поштарине одређене ценовником. Изузетно, ако се ради о пошиљци која још није отпремљена из пријемне јединице поштанске мреже, захтјев се може поднијети директно пријемној јединици поштанске мреже и у том случају захтјев се одмах узима у поступак.
- (3) Приликом предаје захтјева пошиљалац може тражити писано обавјештење о резултату извршења захтјева.
- (4) Приликом подношења захтјева пошиљалац је обавезан доказати свој идентитет, те дати на увид потврду о пријему пошиљке, ако се ради о пошиљци за коју се даје потврда о пријему пошиљке.
- (5) Уз захтјев за враћање пошиљке или измјену адресе, на обичној писмоносној пошиљци, пошиљалац је обавезан поднијети и препис адресе или факсимил коверте или омота с адресом који је једнак омоту пошиљке на коју се захтјев односи. Факсимил треба према облику, величини, адреси и рукопису одговарати пошиљци на коју се захтјев односи.
- (6) За гломазне пошиљке и дописнице, умјесто факсимила или омота треба поднијети тачан препис адресе примаоца пошиљке.
- (7) У међународном поштанском саобраћају пошиљалац може захтијевати допунске поштанске услуге прописане актима Свјетског поштанског савеза.

Члан 44.
(Допунске поштанске услуге на захтјев примаоца)

- (1) Прималац може прије уручења пошиљке захтијевати сљедеће услуге:
- а. доставу *Poste restante* пошиљака на адресу коју он одреди;
 - б. да се приспјеле пошиљке (осим судског писма и писма у управном поступку, те телеграфске упутнице) задрже у одредишној јединици поштанске мреже и чувају као *Poste restante* пошиљке или шаљу на нову адресу коју он одреди;
 - в. уручење пошиљака лично примаоцу;
 - г. стављање хитних пошиљака или Извјештаја о приспјећу таквих пошиљака у поштански преградак;
 - д. убацивање пошиљака са потврђеним уручењем у кућни сандучић, без потписа примаоца ради потврђивања пријема пошиљака. Ова услуга се обавља само за пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, с тим да се не може захтијевати за пошиљке с откупнином, повратницом, царином и другим оптерећењем, те за пошиљке с услугом уручити лично примаоцу;
 - е. уручење сваке или одређене пошиљке као хитне пошиљке на ужем доставном подручју одредишне јединице поштанске мреже;
 - ж. телеграфско слање упутничког износа у ново одредиште;
 - з. поновну доставу поштанске пошиљке за коју је остављен Извјештај о приспјећу пошиљке.
- (2) Прималац може захтијевати услуге из става (1) овог члана предајом писаног захтјева, у правилу, у јединици поштанске мреже која му пошиљке уручује.
- (3) Приликом подношења захтјева прималац је обавезан доказати свој идентитет и навести све податке потребне за поступање по захтјеву.
- (4) Рок до кога се по захтјеву може поступати не може бити дужи од 30 (тридесет) дана ако се захтјев односи на задржавање пошиљке у одредишној јединици поштанске мреже, нити дужи од 90 (деведесет) дана у свим другим случајевима. По захтјеву из става (1) тачке г. и д. овог члана поступа се до опозива.
- (5) Захтјев примаоца не може се примити ако је прије уручења пошиљке на коју се захтјев подноси одредишној јединици поштанске мреже приспио захтјев пошиљаоца у смислу члана 43. ових Посебних услова.
- (6) За услуге из става (1), осим тачке г. и д. овог члана, прималац плаћа поштарину одређену ценовником.

- (7) У међународном поштанском саобраћају прималац може захтијевати допунске поштанске услуге у складу са актима Свјетског поштанског савеза.

Одјељак В

Члан 45.

(Поштанске услуге по службеној дужности или на захтјев корисника услуга)

- (1) Поштанске услуге по службеној дужности или на захтјев корисника услуга су услуге које Пошта врши по службеној дужности или на захтјев корисника услуга.
- (2) Услуге из става (1) овог члана су:
- а. потраживање пошиљака;
 - б. издавање накнадне потврде о пријему пошиљке са регистрованим бројем пријема;
 - в. чување пуномоћи;
 - г. употреба поштанског прегратка;
 - д. подношење на увид исплаћене упутнице, поштанске исправе или издавање њихових копија;
 - е. препакивање пакета;
 - ж. лежарина за пошиљке;
 - з. достава и покушај доставе пакета;
 - и. подношење пошиљака на царински преглед у увозу и извозу;
 - к. подношење пошиљака на жигосање или контролу надлежном органу;
 - л. обавјештавање примаоца или пошиљаоца пошиљке да поднесе потребна документа на царински преглед;
 - м. пријем пошиљака с рекламном поруком.
- (3) Коришћење поштанских услуга по службеној дужности или на захтјев корисника услуга из става 2. овог члана обавља се на начин утврђен овим Посебним условима.
- (4) За услуге из става (2) овог члана, пошиљалац, односно прималац, плаћа поштарину одређену цјеновником или уговором.

Члан 46.

(Издавање накнадне потврде о пријему пошиљке са регистрованим бројем пријема)

- (1) Пошиљке са регистрованим бројем пријема су поштанске пошиљке за које Пошта пошиљаоцу издаје потврду о пријему пошиљке, а пошиљка се уручује уз потпис примаоца.
- (2) Пошиљалац може писаним путем захтијевати накнадну потврду о пријему пошиљке од јединице поштанске мреже у којој је предао пошиљку.
- (3) Писани захтјев из става (2) овог члана мора да садржи: датум предаје пошиљке јединици поштанске мреже, назив јединице поштанске мреже која је пошиљку примила, адресу примаоца пошиљке, вриједност пошиљке, износ откупнине и др.
- (4) Накнадна потврда може се дати у року од једне године од дана предаје пошиљке, за све пошиљке за које се даје потврда о пријему пошиљке, осим за препоручену пошиљку и пошиљку с потврђеним уручењем.
- (5) Накнадна потврда даје се одмах након предаје захтјева, а најкасније у року од 30 (тридесет) дана од дана предаје захтјева.

Члан 47.

(Подношење на увид исплаћене упутнице, поштанске исправе или издавање њихових копија)

- (1) Пошиљалац или прималац могу писаним путем захтијевати од било које јединице поштанске мреже подношење на увид исплаћене упутнице и издавање копије упутнице или поштанске исправе, која се односи на пријем или уручење поштанске пошиљке.
- (2) Захтјев се може поднијети у року од три (3) године од дана уплате упутнице или једне (1) године од дана када је сачињена поштанска исправа на коју се захтјев односи, а Пошта је обавезна захтјев ријешити у року од 30 (тридесет) дана од пријема захтјева.
- (3) Када се захтјев односи на поштанску новчану упутницу, подносилац захтјева треба дати на

увид потврду о уплати упутнице. Када захтјев подноси суд или други надлежни државни орган јединица поштанске мреже обавезна је поступити по захтјеву без обзира на рок, ако располаже исправама на које се захтјев односи.

Члан 48.
(Употреба поштанског прегратка)

- (1) Прималац може захтијевати да му се пошиљке уручују путем поштанског прегратка предајом писаног захтјева јединици поштанске мреже код које жели отварање поштанског прегратка. Јединица поштанске мреже је обавезна примаоцу дати на употребу поштански преградак, осим ако то ради малог броја пошиљака није оправдано или ако нема довољно просторних могућности за отварање поштанског прегратка.
- (2) Ако прималац не преузима редовно пошиљке из поштанског прегратка јединица поштанске мреже може, уз претходно писано упозорење, примаоцу отказати употребу поштанског прегратка. Пошта може, на захтјев примаоца, поједине поштанске пошиљке које су приспјеле на поштански преградак уручивати путем доставе.

Члан 49.
(Пошиљка с рекламном поруком)

- (1) Пошиљалац може захтијевати предају поштанске пошиљке на којој се налази рекламна порука. Под рекламном поруком не сматрају се логотип, знак и друга обиљежја предузећа које предаје пошиљку. Рекламна порука не смије се налазити у простору предвиђеном за адресовање, означавање поштарине, те службене наљепнице и ознаке. Као пошиљка с рекламном поруком може се предати свака поштанска пошиљка у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају, осим поштанских новчаних упутница.
- (2) За пријем пошиљке с рекламном поруком, изузев поштарине за пошиљку, наплаћује се и додатна поштарина за ту услугу, према цјеновнику.

Одјељак Г

Члан 50.
(Курирске услуге)

- (1) Курирске услуге су поштанске услуге са додатном вриједношћу које Пошта врши на основу посебног захтјева пошиљаоца, а подразумијевају преузимање поштанских пошиљака на адреси пошиљаоца, директан пренос, те уручење на адреси примаоца.
- (2) Под додатном вриједношћу у смислу става (1) овог члана, подразумијева се, по посебном захтјеву пошиљаоца: уговорено вријеме и мјесто преузимања, брзина преноса, електронско праћење преноса, те уручење у договореном року и на договореној адреси. Пошта мора имати могућност да у сваком тренутку у току преноса поступи по захтјеву пошиљаоца.
- (3) Пошта се мора придржавати цјеновних ограничења у односу на резервисане услуге које су утврђене законом.
- (4) Предмет курирских услуга могу бити све поштанске пошиљке уколико су испуњени услови из става (1), (2) и (3) овог члана.
- (5) Пошта мора имати дефинисане услове за вршење курирских услуга, усклађене са Законом, Општим и овим Посебним условима.
- (6) Пошта је обавезна вршити курирске услуге у складу са Законом, Општим условима и овим Посебним условима.
- (7) Пошта је обавезна пошиљаоцу издати потврду о преузимању пошиљке, а пошиљку уручити примаоцу уз потпис.

Члан 51.
(Услуге по посебним уговорима)

- (1) Услуге по посебним уговорима су услуге које се врше у јединицама поштанске мреже на основу посебно закључених уговора са корисницима поштанских услуга.
- (2) Уговорима из претходног става се уговара врста услуге, цијена услуге, начин извршења, начин плаћања и друге обавезе уговорних страна.
- (3) Услуге по посебним уговорима подразумевају:
 - а. вршење више врста везаних услуга;
 - б. извршење услуга по одређеним захтјевима корисника (начин паковања, рокови преноса, начин уручења и сл);
 - в. услуге које не захтијевају радне процесе свих технолошких фаза преноса;
 - г. услуге које су ограничене само на одређени локалитет (доставно подручје поште, Радне јединице или Поштанског центра).

Члан 52.
(Телефонске услуге)

- (1) Телефонске услуге су услуге које се корисницима пружају путем телефонских говорница у јединицама поштанске мреже.
- (2) Телефонске услуге обухватају телефонске разговоре у мјесном, међумјесном и међународном саобраћају, разговоре према мобилним мрежама и разговоре, односно позиве ка услугама са посебном тарифом.

ДИО IV ПЛАЋАЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Члан 53.
(Плаћање универзалних поштанских услуга)

- (1) Цијену за универзалне поштанске услуге (у даљем тексту: поштарина) плаћа корисник који захтијева поштанску услугу, према цјеновнику, а законским средством плаћања.
- (2) Поштарина се наплаћује од пошиљаоца и то унапријед, осим ако Законом, овим Посебним условима или уговором закљученим између Поште и корисника није друкчије одређено.
- (3) Поштарина за доставу пакета може се наплатити од пошиљаоца или од примаоца. За пакет који се врати пошиљаоцу зато што из оправданих разлога није могао да се уручи примаоцу, од пошиљаоца се наплаћује поштарина за враћање пакета и поштарина за посебне услуге, које су извршене приликом враћања пакета.
- (4) Пошта може појединим корисницима одобрити посебне услове плаћања који се уређују уговором закљученим између корисника и Поште.
- (5) Кад је то одређено посебним законом пошиљалац је обавезан, осим поштарине, платити и износ одређен тим законом.
- (6) Поштарину за уплату откупног износа плаћа прималац откупне пошиљке приликом преузимања те пошиљке.
- (7) За пошиљке које подлијежу царинском прегледу царинске и друге таксе плаћа пошиљалац приликом предаје пошиљке, односно прималац приликом уручења пошиљке. Ако се пошиљка предаје у јединици поштанске мреже код које се не врши царински преглед, таксе за подношење на царински преглед пошиљалац плаћа поштанском упутницом пошти царињена, а платним налогом царинском органу.
- (8) Поштарину за препакивање пакета плаћа прималац, односно пошиљалац поштанском упутницом јединици поштанске мреже која је обавила препакивање пакета.
- (9) Лежарину која терети пошиљку ради складиштења и чувања у пошти царињења прималац плаћа поштанском упутницом пошти царињења.
- (10) За писма и дописнице за које поштарина није плаћена или није довољно плаћена Пошта

позива пошиљаоца да доплати недостајући износ поштарине. Уколико на пошиљци није назначен пошиљалац, Пошта је обавезна формирати комисију и пошиљку комисијски отворити, ради евентуалног утврђивања адресе пошиљаоца. Уколико се ни на тај начин не утврди идентитет пошиљаоца, пошиљка се упућује као порто пошиљка и поштарина наплаћује од примаоца. Уколико је идентитет пошиљаоца познат, те он одбије доплатити недостајући износ поштарине пошиљка му се враћа, односно ако је не жели примити назад, са пошиљком се поступа као са неиспоручивом пошиљком.

- (11) Приликом преузимања пошиљке адресоване на Poste restante прималац плаћа поштарину одређену цјеновником.
- (12) У међународном поштанском саобраћају плаћање поштарине за писмоносне услуге може се извршити замјеном међународног купона за одговор, који издаје Међународни биро у складу са прописима Свјетског поштанског савеза, за поштанске марке до износа цијене за обично авионско писмо прве стопе масе које се отпрема за иностранство. Пошта може, у складу са својим цјеновником услуга, вршити продају међународних купона за одговор.
- (13) Пошта је обавезна, у простору намијењеном корисницима поштанских услуга, видно истаћи извод из цјеновника поштанских услуга, а на захтјев корисника дати цјеновник на увид.
- (14) Пошта може наплатити поштарину за пошиљке у великом броју које су приспјеле у измјеничну пошту адресоване за примаоце у Босни и Херцеговини, а које је пошиљалац из Босне и Херцеговине ради повољније цијене однио на предају у другу државу. Наплата поштарине регулисана је актима Свјетског поштанског савеза.

Члан 54. (Означавање поштарине)

За означавање поштарине могу се употребљавати важеће поштанске марке, одговарајуће ознаке о плаћеној поштарини, машине за означавање поштарине, те ознаке прописане актима Свјетског поштанског савеза и овим Посебним условима.

Члан 55. (Поштанске марке)

- (1) Поштанске марке служе за плаћање поштарине у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају.
- (2) Поштанске марке издаје Пошта уз претходно прибављену сагласност Агенције на годишњи програм издавања поштанских марака и сагласност на појединачна издања сваке поштанске марке, у складу са Законом, прописаним процедурама и критеријумима за подношење захтјева, а које ће утврдити Агенција.
- (3) Поштанске марке морају испуњавати услове прописане Законом и актима Свјетског поштанског савеза.
- (4) Поштанске марке пошиљалац лијепа у десни горњи дио адресне стране пошиљке, с тим да у правилу треба употријебити марке највише вриједности, зависно о висини поштарине.
- (5) Пошта може донијети одлуку о повлачењу појединих поштанских марака из употребе. У том случају одлуку је дужна доставити Агенцији и објавити је у средствима информисања најкасније 90 (деведесет) дана прије повлачања поштанских марака из употребе.

Члан 56. (Ознаке на пошиљци о плаћеној поштарини)

- (1) За означавање поштарине на писмоносним пошиљкама могу се употребљавати ознаке о плаћеној поштарини прописане актима Свјетског поштанског савеза и овим Посебним условима.
- (2) На пошиљке корисника који шаље већи број поштанских пошиљака за које се поштарина плаћа на основу закљученог уговора између корисника и Поште, готовином или одговарајућим налогом платног промета ставља се ознака о плаћеној поштарини, ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У __ (уписује се број и назив пријемне јединице поштанске мреже), или ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА ПО УГОВОРУ, а у међународном поштанском саобраћају „POSTAGE PAID“ .

- (3) Ознаке из става (2) овог члана стављају се у горњи десни дио адресне стране пошиљке, а пријемна јединица поштанске мреже обавезна их је овјерити отиском жига.

Члан 57.
(Машине за означавање поштарине)

- (1) За означавање поштарине могу се употребљавати и машине за означавање поштарине. Отисак машине за означавање поштарине мора да садржи ознаку Поште, број и назив пријемне јединице поштанске мреже, датум пријема пошиљке, износ наплаћене поштарине и друге податке које одређује Пошта својим актом. Када се пошиљке за које се даје потврда о пријему пошиљке, примају машински или путем рачунара, на отиску се може налазити и број пошиљке или бар код. У том случају број пошиљке ће се налазити у простору за означавање поштарине.
- (2) Корисник који жели плаћати поштарину путем машине за означавање поштарине може набавити машину која мора испуњавати прописане услове, те закључити уговор са Поштом о употреби машине.
- (3) Услови за употребу машине за означавање поштарине, те начин плаћања поштарине и друга питања везана за употребу ових машина утврђују се уговором између Поште и корисника.

Члан 58.
(Лежарина за пошиљке)

- (1) Прималац пакета, пошиљке Брзе поште (ЕМС), оцарињене пошиљке, те препоручене, вриједносне и писмоносне пошиљке масе веће од 500 грама, плаћа поштарину (лежарину), ако поштанску пошиљку није преузео у јединици поштанске мреже у року од једног дана, након остављеног Извјештаја о приспјећу пошиљке, односно обавјештења о подношењу исправа на царински преглед. У рок се не урачунава дан када је остављен Извјештај о приспјећу пошиљке, дан када је пошиљка уручена, те дани када јединица поштанске мреже не ради.
- (2) За пошиљке из става (1) овог члана адресоване на поштански преградак и Poste restante лежарина се наплаћује од дана приспјећа пошиљке, с тим да се не наплаћује за дане када јединица поштанске мреже не ради и дан уручења пошиљке.
- (3) За све пошиљке масе веће од 500 грама, које се по захтјеву корисника чувају у јединици поштанске мреже, наплаћује се лежарина на начин одређен ставом (2) овог члана.

Члан 59.
(Враћање поштарине)

- (1) Пошта на захтјев пошиљаоца враћа наплаћену поштарину у сљедећим случајевима:
- а. кад пошиљалац захтијева да му се пошиљка врати прије отпреме - у износу од 80% наплаћене поштарине;
 - б. кад се пошиљка са означеном вриједношћу или пакет враћа пошиљаоцу из царинске испоставе због тога што не задовољава услове предвиђене царинским или девизним прописима - у висини дијела који остаје кад се износ плаћене поштарине умањи за износ поштарине која је одређена за ту врсту пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, а која се односи на пријем пошиљке са означеном вриједношћу или пакета од пријемне јединице поштанске мреже до царинске испоставе и повратне поштарине на адресу пошиљаоца;
 - в. кад се препоручена поштанска пошиљка враћа из царинске испоставе у смислу тачке б. овог става - у висини дијела поштарине који остане кад се износ плаћене поштарине умањи једноструким износом поштарине за препоручену поштанску пошиљку у унутрашњем поштанском саобраћају;
 - г. кад се пошиљка враћа пошиљаоцу због тога што не удовољава прописаним условима - у износу 90% наплаћене поштарине;
 - д. кад услуга није извршена или је дјелимично извршена враћа се износ наплаћене

- поштарине у цјелости или онај дио поштарине за дио услуге који није извршен;
- е. у случају негативно ријешеног потражног поступка враћа се и поштарина наплаћена за потражницу;
- ж. у случају када је наплаћена поштарина виша од поштарине одређене ценовником у износу више наплаћене поштарине.

- (2) Захтјев за враћање поштарине подноси се у писаној форми јединици поштанске мреже која је примила пошиљку.

Члан 60. **(Ослобађање од плаћања поштарине)**

- (1) Секограми су ослобођени плаћања свих поштарина, осим поштарине за авионски пренос.
- (2) У међународном поштанском саобраћају поштарина се не плаћа у случајевима прописаним актима Свјетског поштанског савеза.
- (3) У унутрашњем поштанском саобраћају поштарина се не плаћа за пошиљке међусобне кореспонденције оператера поштанског саобраћаја и међусобне кореспонденције јединица поштанске мреже, а која се односи на функционисање поштанског саобраћаја.
- (4) На поштанским пошиљкама из става (3) овог члана које су ослобођене плаћања поштарине у унутрашњем поштанском саобраћају пошиљалац је обавезан, у горњем лијевој дијелу адресне стране пошиљке, ставити ознаку „СЛУЖБЕНА ПОШИЉКА“, односно ознаку прописану актима Свјетског поштанског савеза за пошиљке у међународном поштанском саобраћају.

ДИО V ПРИЕМ ПОШТАНСКИХ ПОШИЉАКА

Поглавље I

Члан 61. **(Опште одредбе о пријему поштанских пошиљака)**

- (1) Пријем поштанских пошиљака значи преузимање поштанских пошиљака од корисника поштанских услуга у јединици поштанске мреже, на адреси пошиљаоца, путем поштанских сандучића, збирних поштанских сандучића или путем поштоноше на доставном реону.
- (2) Пријем поштанских пошиљака врши се под условима, на начин и по поступку који је уређен одредбама Закона, Општим и овим Посебним условима и другим технолошким актима Поште, те актима Свјетског поштанског савеза.
- (3) Пријем одређених поштанских пошиљака врши се уз услове утврђене другим законима и прописима донесеним на основу закона.
- (4) У складу са одредбом из става (3) овог члана за пријем поштанских пошиљака примјењују се сљедећи прописи:
 - а. за поштанске пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају које садрже предмете за чији је пријем потребно одобрење или потврда надлежног државног органа, овлашћене установе или организације, пошиљалац је обавезан такво одобрење предати заједно с пошиљком;
 - б. за пријем пошиљака у међународном поштанском саобраћају, чији садржај подлијеже царинском прегледу или девизној контроли, примјењују се царински и девизни прописи Републике Српске и Босне и Херцеговине и прописи Свјетског поштанског савеза. Пошиљке у међународном поштанском саобраћају чији садржај подлијеже царинском и девизном прегледу предају се с потребним обрасцима, у правилу отворене. Пошиљке које подлијежу царинском прегледу примају се као пошиљке са регистрованим бројем пријема или пошиљке с додатном вриједношћу.
- (5) Пошта може одбити пријем поштанских пошиљака које не испуњавају прописане услове.
- (6) Поштанска пошиљка у унутрашњем поштанском саобраћају која садржи живе животиње мора

- се предати као хитна или пошиљка Брзе поште.
- (7) Исте одредбе важе и за пошиљке у међународном поштанском саобраћају, с тим да се у међународном поштанском саобраћају пошиљке са живим животињама могу примати за оне одредишне државе у којима је то допуштено.
 - (8) Пошта може одобрити појединим корисницима поштанских услуга израду и употребу коверата за пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају које не задовољавају услове прописане одредбама Опшних и ових Посебних услова.
 - (9) Пошта може дати појединим корисницима на употребу наљепнице с пријемним бројевима за вриједносне пошиљке, препоручене пошиљке, пошиљке с потврђеним уручењем и пакете, те такође одобрити њихово механографско отискивање на коверту или адресницу.
 - (10) На све писмоносне пошиљке, осим директне поште неадресоване, ставља се отисак жига с датумом пријема. Изузетно, Пошта може с корисницима који предају већу количину директне поште адресоване и обичних писмоносних пошиљака у унутрашњем поштанском саобраћају уговорити да се на те пошиљке не ставља отисак жига, под условом да на пошиљци постоји текст "ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА у _____" (уписује се број и назив пријемне јединице поштанске мреже) или текст „ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА ПО УГОВОРУ“.
 - (11) Пошта може одбити пријем пошиљака у великом броју које је пошиљалац из друге државе донио на предају, било да су запаковане у Босни и Херцеговини или некој другој држави, а адресоване су за примаоце у Босни и Херцеговини или другој држави са циљем да профитира ради повољније цијене.

Одјељак А.

Члан 62.

(Мјесто пријема поштанских пошиљака)

- (1) У јединици поштанске мреже Поште, у правилу, врши се пријем свих поштанских пошиљака у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају.
- (2) Пријем обичних писмоносних пошиљака се може обавити и убацивањем у поштански сандучић или збирни поштански сандучић.
- (3) Поштоноши Поште на доставном подручју могу се предати све поштанске пошиљке масе до 1 кг и вриједности до 100,00 КМ.
- (4) Мјесто пријема пошиљака у великом броју, Пошта може дефинисати посебним уговором са корисницима услуга.

Одјељак Б.

Члан 63.

(Пријем обичних писмоносних пошиљака)

- (1) За пријем обичних писмоносних пошиљака Пошта не даје пошиљаоцу потврду о пријему пошиљке. На обичне писмоносне пошиљке, осим пошиљака наведених у члану 61, став (10), ставља се отисак жига.
- (2) Датум отиска жига, односно машине за означавање поштарине, сматра се као дан пријема пошиљке, за поштанске пошиљке за које се не даје потврда о пријему пошиљке.
- (3) Ако се датум отиснут машином за франкирање и датум предаје пошиљке не слажу, пријемна јединица поштанске мреже може извршити пријем таквих пошиљака, под условом да се на сваку такву пошиљку стави отисак жига са датумом и мјестом пријема.
- (4) Обичне писмоносне пошиљке које не задовољавају услове за пријем и уручење, враћају се пошиљаоцу без отиснутог жига. Ако на тим пошиљкама не постоји адреса пошиљаоца, са пошиљкама ће се поступити у складу са чланом 53. став (10).

Одјељак В.

Члан 64.

(Пријем пошиљака за које се издаје потврда о пријему - пошиљке са регистрованим бројем пријема)

- (1) Пошта је обавезна пошиљаоцу издати одговарајућу потврду о пријему пошиљке за: препоручену пошиљку, пошиљку с потврђеним уручењем, вриједносно писмо, пошиљку

Брзе поште (ЕМС), пакет, поштанске новчане упутнице, поштанско телеграфско саопштење, те пошиљке с додатном вриједношћу.

- (2) Потврда о пријему пошиљке мора да садржи: ознаку Поште, адресу примаоца, пријемни број пошиљке, датум пријема, масу, износ поштарине, ознаку за посебну услугу, отисак одговарајућег жига и друге податке предвиђене на одговарајућем обрасцу.
- (3) На отиску жига датум и вријеме морају одговарати датуму и времену кад је пошиљка стварно примљена, а свака злоупотреба је забрањена.
- (4) Пошиљке наведене у ставу (1) овог члана пошиљалац предаје уз попуњену одговарајућу пријемну исправу.
- (5) Корисник који предаје пет или више пошиљака наведених у ставу (1) овог члана, у правилу попуњава "Пријемну књигу - лист". Корисник који предаје поштанске пошиљке на основу уговора обавезан је попунити "Пријемну књигу - лист" на начин прописан уговором.
- (6) Пошта може појединим корисницима дати сагласност за израду посебног обрасца "Пријемна књига - лист".

Поглавље II

Члан 65.

(Поступак с пошиљкама које садрже забрањене предмете)

- (1) Забрањено је слање поштанских пошиљака које садрже:
 - а. експлозивне и лако запаљиве предмете или предмете чији је пријем повезан с опасношћу за друге пошиљке, поштанске објекте, опрему и превозна средства или за живот и здравље људи;
 - б. предмете чији је пренос забрањен посебним законским и другим прописима;
 - в. опојне дроге, осим кад су пошиљалац и прималац посебним законом овлашћени за промет или употребу опојних дрога.
- (2) Ако постоји сумња да поштанска пошиљка садржи неке од предмета чији је пренос забрањен, радник Поште може од лица које предаје пошиљку захтијевати отварање пошиљке ради прегледа садржаја, да по потреби докаже свој идентитет, те да након извршеног прегледа затвори пошиљку пред тим радником.
- (3) Ако се у складу са ставом (2) овог члана или на било који други начин утврди да пошиљка садржи забрањене предмете, одговорни радник Поште је обавезан поступити на сљедећи начин:
 - а. пошиљке чији је промет законом забрањен предати уз записник надлежном органу који потврђује преузимање пошиљке на другом примјерку записника;
 - б. пошиљке које садрже живе животиње, чији је пренос законом забрањен, вратити пошиљаоцу.
- (4) У случају из става (3) тачке б. овог члана, радник Поште је обавезан, на омоту пошиљке коју враћа, назначити разлог враћања пошиљке.
- (5) За пошиљке из међународног поштанског саобраћаја примјењују се одредбе овог члана и акти Свјетског поштанског савеза.

Поглавље III

Члан 66.

(Адресовање поштанских пошиљака)

- (1) Пошиљалац је обавезан поштанску пошиљку адресовати на начин прописан одредбама ових Посебних услова.
- (2) На адресној страни сваке поштанске пошиљке мора бити читљиво и јасно уписана адреса примаоца, која мора да садржи све податке прописане Општим и овим Посебним условима. Пошиљке за које се обавезно издаје потврда о пријему могу бити адресоване само на једног примаоца.
- (3) Обична писмоносна пошиљка може бити адресована на више прималаца, с тим да се примаоци морају налазити на истој адреси.
- (4) Адреса примаоца мора се налазити на десном доњем дијелу адресне стране пошиљке и мора бити паралелна с њеном дужом страном. Код коверата с провидним дијелом адреса може бити

на десном или лијевом доњем дијелу адресне стране пошиљке. Кроз провидни дио смије се видјети само адреса примаоца.

- (5) Допуштено је на десном доњем дијелу адресне стране пошиљке налијепити или причврстити исписану адресу примаоца, осим на вриједносном писму означене вриједности преко 100,00 КМ. За пошиљке на којима није могуће уписати адресу примаоца може се употријебити адресница. Адресница мора бити од чврстог картона или неког другог прикладног материјала, најмањих димензија 90x140 мм.
- (6) Подаци у адреси примаоца требају бити назначени један испод другог и то сљедећим редослиједом:
 - а. титула, име и презиме или назив примаоца;
 - б. улица, кућни број, број улаза, спрат, број стана, село, заселак, насеље и сл, или поштански преградак с бројем или војна пошта с бројем или ознака "POSTE RESTANTE";
 - в. поштански број и назив мјеста (одредишна јединица поштанске мреже). Назив мјеста треба у правилу бити уписан великим словима;
 - г. назив или скраћени назив државе за пошиљке у међународном поштанском саобраћају.
- (7) Испод назива примаоца допуштено је уписати матични број предузећа. Испод адресе примаоца не смије се налазити никакав упис или графички знак.
- (8) На пошиљци која гласи за примаоца који је подстанар у адреси морају, осим имена и презимена примаоца, бити назначени име и презиме станодавца (Марко Марковић код Петра Петровића).
- (9) Адреса примаоца у унутрашњем поштанском саобраћају може бити уписана латиничним или ћириличним писмом, те арапским бројевима. Пошиљка за иностранство може бити адресована писмом државе одредишта, уз услов да су латиницом уписани назив мјеста и назив одредишне државе.
- (10) Подаци у адреси не смију се уписивати обичном оловком.
- (11) Пошиљалац је обавезан, осим адресе примаоца, писати и своју пуну адресу на: пошиљку с потврђеним уручењем, препоручену пошиљку, вриједносно писмо, пошиљку Брзе поште (ЕМС), пакет и поштанску новчану упутницу. Пошиљалац је обавезан уписати своју адресу на све пошиљке које се предају по уговору и на пошиљке које су ослобођене плаћања поштарине. Уписивање адресе пошиљкоца на осталим пошиљкама није обавезно, али је препоручљиво.
- (12) Адреса пошиљкоца се уписује у лијевом горњем дијелу адресне стране пошиљке или на полеђини пошиљке.
- (13) Пошиљке адресоване на Poste restante у адреси морају да садрже име и презиме, односно назив примаоца, ознаку "POSTE RESTANTE", те поштански број и назив одредишне јединице поштанске мреже.
- (14) Пошиљке адресоване на поштански преградак у адреси морају да садрже пуни назив или име и презиме корисника поштанског преградака, број поштанског преградка, те поштански број и назив одредишне јединице поштанске мреже.
- (15) Пошта може одбити пријем пошиљке која није адресована на начин прописан одредбама овог члана и актима Свјетског поштанског савеза за пошиљке у међународном поштанском саобраћају.

Поглавље IV

Одјељак А

Члан 67.

(Опште одредбе о паковању и затварању поштанских пошиљака)

- (1) Пошиљалац је обавезан запаковати поштанску пошиљку тако да заштити њен садржај, друге пошиљке и раднике који рукују пошиљком.
- (2) Под паковањем пошиљке подразумијева се стављање садржаја пошиљке у одговарајући омот (коверта, амбалажа, кутија, сандук и сл), због спречавања оштећења или умањења њеног садржаја. Паковање мора одговарати садржају и облику пошиљке, величини, маси

и вриједности пошиљке, те условима и дужини релације на којој се пошиљка преноси. Коверта, амбалажа или омот пошиљке морају бити једнобојни, у правилу свијетле боје.

- (3) Поштанске пошиљке за које је употријебљена типска амбалажа не требају се умотавати.
- (4) За затварање пошиљке могу се употријебити, зависно о врсти и вриједности садржаја сваке поједине пошиљке, одговарајућа средства (љепило, љепљива трака, поштанска сигурносна заљепница, канап с пломбом, печатни восак, брава, катанац, сигурносна пластична везица и сл). За затварање поштанске пошиљке не смију се употребљавати спајалице.
- (5) Све поштанске пошиљке морају бити упаковане, осим оних за које по њиховој природи паковање није потребно (нпр. празан сандук и бачва, комади од дрвета и сл).
- (6) Пошиљалац је обавезан сваку пошиљку чији то облик допушта, а чије паковање не заштићује довољно садржај пошиљке, повезати унакрсно канапом одговарајуће јачине с обзиром на масу и облик пошиљке.
- (7) Пошиљалац је одговоран за сву штету коју је проузроковао себи, другим пошиљкама и Пошти, уколико се установи да је иста изазвана неправилним паковањем пошиљке.

Одјељак Б

Члан 68.

(Посебне одредбе о паковању и затварању поштанских пошиљака)

- (1) Зависно о садржају, пошиљке се морају паковати на сљедећи начин:
 - а. стаклени и други ломљиви и осјетљиви предмети морају бити појединачно упаковани у чврсту кутију испуњену одговарајућим заштитним материјалом, који ће спријечити оштећење садржаја;
 - б. текућине и лако топљиве материје морају бити затворене у непропусним посудама, које по потреби морају бити смјештене у посебну чврсту кутију испуњену одговарајућим заштитним материјалом, који може упити текућину у случају лома посуде;
 - в. масне и тешко топљиве материје се морају прво ставити у кутију, платнену врећу, пластику и слично (прво паковање), а затим у чврсту кутију која мора спријечити истицање садржаја ако дође до оштећења пошиљке и њеног садржаја;
 - г. живе животиње морају бити упаковане у одговарајуће кавезе, сандуке, лимене кутије и сл, којима се осигуравају сви потребни услови током преноса, тако да се избјегне свака опасност за животиње и раднике Поште. На адресној страни пошиљке мора бити ознака "ЖИВЕ ЖИВОТИЊЕ" ("ANIMAUX VIVANTS"), а пошиљке се могу примити искључиво као хитне.
- (2) Пошиљке које садрже предмете који се пакују према другим законима и прописима, те прописима Свјетског поштанског савеза (дрогe, заразни микробиолошки материјали, плазме и сл) морају бити запаковани на начин предвиђен тим прописима. Исправност паковања тих предмета мора на самој пошиљци потврдити надлежно тијело.

Одјељак В

Члан 69.

(Паковање тисковина и затварање врећа које садрже тисковине)

- (1) Тисковина која садржи један или више примјерака књига, новина и часописа или службених гласила мора бити запакована у омот или повезана пасицом довољне чврстоће, на којој је означена адреса примаоца, а може бити и машински запакована у пластичну фолију на којој је налијепљена адресница или машински исписана адреса примаоца.
- (2) Тисковина која садржи два или више појединачно адресованих примјерака књига, новина и часописа или службених гласила за исту јединицу поштанске мреже мора бити запакована у свежањ, а свежањ стављен у омот. У адреси мора бити назначен број и великим словима назив одредишне јединице поштанске мреже.
- (3) Ако тисковина садржи два или више примјерака новина и часописа или службених

гласила адресованих на претплатнике у појединим предузећима, установама или државним органима и сл, ти примјерци морају бити паковани у посебан свежањ, а свежањ адресован на предузеће, установу или државни орган. На омоту свежња тисковине који садржи неадресоване примјерке новина и часописа за продаваче или повјеренике морају бити означени: издавач, адреса примаоца, поштански број и назив одредишне јединице поштанске мреже.

- (4) Ако пошиљалац шаље више од два свежња новина и часописа за исту јединицу поштанске мреже, свежње мора ставити у врећу. Врећа мора бити затворена и имати називницу с ознаком поштанског броја, називом одредишне јединице поштанске мреже, називом издавача и датумом предаје.

Одјељак Г

Члан 70.

(Паковање и затварање вриједносне поштанске пошиљке)

- (1) Ако вриједносно писмо садржи новац или вриједносне папире, за паковање се мора употријебити специјална коверта поштанског издања или други омот од чврстог папира или неког другог квалитетног материјала, који требају бити једнобојни, у правилу свијетле боје. Вриједносно писмо не може бити паковано у коверти с провидним дијелом.
- (2) Ако вриједносно писмо садржи метални новац, за паковање тог вриједносног писма мора се употријебити платнена врећица без шава.
- (3) Новчанице у вриједносном писму морају бити умотане у папир и повезане, а метални новац упакован да се не може помјерати.
- (4) За вриједносно писмо које садржи друге предмете који се не могу ставити у коверту, мора се употријебити одговарајућа чврста кутија, платнена врећица и сл, у зависности о вриједности и врсти садржаја који се отпрема.
- (5) За затварање вриједносног писма може се употријебити одговарајућа пломба, сигурносна везица, поштанска сигурносна заљепница, истовјетни печатни восак и онолико једнаких печата колико је потребно да се садржај вриједносног писма потпуно осигура. Печати морају бити удаљени један од другог и од ивице најмање 5 мм. Отисак печатњака у боји мора бити и на вриједносном писму, на страни на којој се налази печат. За затварање вриједносног писма може се употријебити и љепљива трака с једнаким отиском или називом пошиљалаца. Ако се за затварање употријеби одговарајућа пломба, отисак на пломби мора бити потпуно јасан.
- (6) Поштанске марке и наљепнице које се лијепе на вриједносно писмо морају бити удаљене једна од друге, те од ивице најмање 5 мм и не смију бити налијепљене преко преклопа или преко ивице коверте или омота вриједносног писма.
- (7) Ако се за затварање вриједносног писма означене вриједности изнад 100,00 КМ употријеби сигурносна поштанска заљепница, пошиљалац је обавезан на заљепницу ставити отисак печата или свој потпис, тако да дијелови отиска печата или потписа прелазе са заљепнице на омот и буду видљиви на заљепници и на омоту. Такву овјеру пошиљалац је обавезан ставити и на вриједносно писмо, на страни на којој се налази залијепљена сигурносна поштанска заљепница.
- (8) Паковање и затварање вриједносних писама намијењених за отпрему новчаних средстава (дотација) за исплате од Трезора према јединицама поштанске мреже, као и отпрему дневних пазара (сувишака) од јединица поштанске мреже према Трезору и од Трезора према комерцијалним банкама регулише се одговарајућим технолошким упутствима.

Одјељак Д

Члан 71.

(Паковање и затварање пакетске пошиљке према висини означене вриједности)

- (1) За паковање пакетске пошиљке означене вриједности до 100,00 КМ може се употријебити чврста картонска кутија, пластична врећица довољне чврстоће да штити садржај и сл. За затварање пакета може се употријебити истовјетна љепљива трака или неко друго средство за затварање.

- (2) За паковање пакета означене вриједности изнад 100,00 КМ мора се употријебити чврста картонска кутија, врећа без шава и сл. За затварање пакета мора се употријебити истовјетна љепљива трака с једнаким отиском или називом пошиљаоца или исти печатни восак, сигурносна поштанска заљепница, одговарајућа пломба или неко друго средство за затварање.
- (3) На адресној страни пакета из става (2) овог члана или на страни печатења адреснице, мора бити отисак печатњака у боји. Ако је пакет затворен сигурносном поштанском заљепницом, поступа се у складу са чланом 70. став (7) ових Посебних услова.

Поглавље V

Члан 72.

(Отварање и препакивање поштанских пошиљака)

- (1) Пошта може отворити и прегледати садржај поштанске пошиљке, у правилу уз пристанак пошиљаоца или примаоца.
- (2) Изузетно од одредбе из става (1) овог члана, Пошта је обавезна комисијски отворити и прегледати садржај поштанске пошиљке, без пристанка пошиљаоца или примаоца у сљедећим случајевима:
 - а. кад се поштанска пошиљка не може уручити примаоцу ни вратити пошиљаоцу (неуручива пошиљка);
 - б. кад постоји сумња да се у поштанској пошиљци налазе законом забрањени предмети;
 - в. кад је поштанска пошиљка оштећена тако да је угрожен њен садржај;
 - г. кад поштанска пошиљка у међународном поштанском саобраћају подлијеже царинском прегледу и девизној контроли у смислу царинских и девизних прописа.
- (3) Ако се по спољашњем изгледу поштанске пошиљке може закључити да је оштећен или умањен садржај пошиљке, Пошта је обавезна одмах пошиљку комисијски отворити, прегледати и записником утврдити стање и садржај пошиљке, те пошиљку препаковати.
- (4) Ако прималац или друго овлашћено лице приликом уручења пошиљке поднесе рекламацију ради оштећења или умањења садржаја пошиљке, Пошта је обавезна пошиљку комисијски отворити и прегледати садржај, уз присутност примаоца, те у записнику уписати утврђено стање и садржај пошиљке, ако такав записник није сачињен прије покушаја уручења пошиљке.
- (5) Пошта је обавезна пошиљку препаковати и записником утврдити стање и у случају кад се послѣ пријема, а прије уручења пошиљке, утврди да је садржај пошиљке покварен или пошиљка није пакована на прописани начин, тако да је угрожен њен садржај или остале пошиљке.
- (6) Приликом комисијског отварања и препакивања пошиљке, Пошта је обавезна сачинити записник у два примјерка, од којих се један уручује примаоцу пошиљке, уз потпис на записнику.
- (7) Ако из међународног поштанског саобраћаја приспије оштећена обична или препоручена пошиљка која не подлијеже царинском прегледу, Пошта на такву пошиљку ставља напомену "Приспјела у оваквом стању од измјеничне јединице поштанске мреже _____" коју овјерава отиском жига. Таква пошиљка се ставља у провидни омот и отпрема у одредишну јединицу поштанске мреже.
- (8) За пошиљке у међународном поштанском саобраћају примјењује се поступак одређен актима Свјетског поштанског савеза, односно царинским и девизним прописима.

ДИО VI УРУЧЕЊЕ ПОШТАНСКИХ ПОШИЉАКА

Поглавље I

Члан 73.

(Опште одредбе о уручењу поштанских пошиљака)

- (1) Уручењем поштанске пошиљке сматра се уручење пошиљке примаоцу или другој

овлашћеној особи на адреси примаоца, у јединици поштанске мреже, путем кућног сандучића и збирног поштанског сандучића.

- (2) Уручење поштанских пошиљака врши се на начин и по поступку који је утврђен Законом, Општим условима, овим Посебним условима, технолошким правилницима и упутствима.
- (3) Поштанске пошиљке уручују се у правилу лично примаоцу, законском заступнику или лицу које је он овластио за примање пошиљака.
- (4) Изузетно, од одредбе из става (3) овога члана, поједине врсте поштанских пошиљака могу се уручити и одраслом члану домаћинства, лицу запосленом у домаћинству или пословној просторији примаоца.
- (5) Лицима из става (4) овог члана могу се уручити: обичне писмоносне пошиљке, пошиљке с потврђеним уручењем, препоручене пошиљке, пошиљке Брзе поште (ЕМС), пошиљке с означеном вриједности до 100,00 КМ, односно исплатити упутнице до 100,00 КМ.
- (6) Под одраслим чланом домаћинства подразумијевају се: брачни друг, родитељ и дијете, брат и сестра старији од 15 година, те сваки други сродник старији од 15 година који с примаоцем живи у заједничком домаћинству.
- (7) Под запосленим лицима подразумијева се свако лице старије од 15 година које је запослено у домаћинству или у пословној просторији примаоца.
- (8) Пошиљке за правно лице уручују се лицу које је овлашћено за пријем пошиљака за то правно лице или лицу које је прималац опуномоћио. Ако правно лице престане постојати пошиљке се уручују његовом правном сљедбенику, на основу рјешења надлежног органа.
- (9) Пошиљке адресоване на физичко лице које обавља регистровану дјелатност (обртници, љекари, нотари и сл) уручују се лично примаоцу или лицу овлашћеном за преузимање пошиљака.
- (10) Пошиљке адресоване на адвоката могу се уручити и лицу запосленом у адвокатској канцеларији.
- (11) Поштанске пошиљке за физичка лица које у адреси имају назив правног лица могу се уручити том правном лицу (посреднику). Посредником се сматра правно лице, државни орган, установа и сл, која се налази у адреси примаоца (хотел, одмаралиште, болница и сл).
- (12) Посреднику се уручују обичне писмоносне пошиљке, пошиљке с потврђеним уручењем, као и препоручене пошиљке без повратнице, те пошиљке које нису оптерећене откупнином, царинским и другим таксама. Посреднику се не могу уручити пошиљке с услугом уручити лично примаоцу.
- (13) Посреднику се могу, осим пошиљака из одредбе става (12) овог члана уручити и остале поштанске пошиљке које су адресоване за физичка лица, под условом да Пошта с посредником закључи уговор о условима и начину уручења тих пошиљака. Ако посредник није вољан закључити такав уговор, Пошта ће покушати пошиљку доставити примаоцу на адресу наведену на пошиљци. Ако такво уручење из било ког разлога није могуће, примаоцу се оставља извјештај о приспјећу пошиљке, а пошиљка се уручује у јединици поштанске мреже.
- (14) Пошиљке које су адресоване на лице под старатељством, лице у притвору или лице које се налази на издржавању казне затвора, не могу се уручити примаоцу ни другим лицима осим лица наведеним у ставу (15) овог члана, ако је надлежни орган такав захтјев поднио Пошти.
- (15) Пошиљке адресоване за лица из става (14) овог члана уручују се:
 - а. за лица под старатељством - њиховом старатељу;
 - б. за лица у притвору - истражном тијелу;
 - в. за лица које се налазе на издржавању казне затвора - управнику затвора, казнено-поправне установе или васпитно-поправног дома гдје се прималац налази или лицу које је управник опуномоћио за пријем пошиљака.
- (16) Пошиљке адресоване на војна лица које у адреси имају ближу ознаку војне установе, те на припаднике полиције који у адреси имају ближу ознаку установе у којој су заослени, уручују се преко њихове команде, органа и организација у којима су запослени, односно опуномоћених или овлашћених лица тих организација.
- (17) Пошта није обавезна доставити писмоносне пошиљке у великом броју које је пошиљалац који живи у Босни и Херцеговини предао у другој држави за примаоце у Републици Српској

ако је износ терминалних трошкова мањи од износа који би Пошта остварила када би пошиљке биле предате у Републици Српској.

Одјељак А

Члан 74.

(Уручење пошиљака с повратницом, оптерећењем и записником о неисправности)

- (1) Пошиљка с повратницом, осим примаоцу лично, може се уручити законском заступнику, пуномоћнику и другим лицима које је прималац овластио за пријем поштанских пошиљака.
- (2) Откупна и оцарињена пошиљка уручује се примаоцу или овлашћеном лицу уз претходну наплату откупнине или износа којим је та пошиљка оптерећена и уз наплату одговарајућег износа поштарине за уплату откупног износа пошиљаоцу. На захтјев примаоца или лица овлашћеног за пријем пошиљке, Пошта је обавезна издати рачун за наплаћени износ откупнине, царине и поштарине.
- (3) Оштећене и препаковане пошиљке уручују се у јединици поштанске мреже лично примаоцу, законском заступнику, пуномоћнику и другим лицима које је прималац овластио за пријем поштанских пошиљака.

Одјељак Б

Члан 75.

(Извјештај о приспјећу пошиљке)

- (1) Извјештај о приспјећу пошиљке уручује се примаоцу:
 - а. ако се пошиљка из било ког разлога не може уручити примаоцу;
 - б. кад прималац стави приговор на исправност пошиљке или на висину царинских такси;
 - в. за поштанске пошиљке масе веће од 2 кг;
 - г. за пакете који се, у складу са одредбама члана 80. ових Посебних услова, не достављају примаоцу;
 - д. за оштећене и препаковане пошиљке.
- (2) Извјештај о приспјећу пошиљке уручује се на начин прописан за уручење обичне писмоносне пошиљке.
- (3) Извјештај о приспјећу пошиљке мора да садржи назнаку о врсти поштанске пошиљке, ознаку "ХИТНО" за хитне пошиљке, износ откупнине или друге таксе којом је пошиљка оптерећена те напомену када, гдје и у ком року прималац може пошиљку преузети у јединици поштанске мреже. Извјештај о приспјећу пошиљке може да садржи и друге податке.
- (4) Ако је примаоцу или лицу овлашћеном за пријем пошиљке остављен Извјештај о приспјећу пошиљке прије истека рока за уручење пошиљке, који је утврђен одредбама ових Посебних услова, сматра се да је пошиљка уручена у прописаном року.

Поглавље II

Члан 76.

(Достава поштанских пошиљака)

- (1) Под доставом поштанских пошиљака подразумијева се уручење пошиљака на адреси примаоца. Уручењем пошиљака на адреси примаоца сматра се и уручење пошиљака путем кућног сандучића и збирног поштанског сандучића.
- (2) Све поштанске пошиљке се уручују путем доставе на адресу примаоца, осим оних које се према одредбама ових Посебних услова уручују у јединици поштанске мреже.
- (3) Обичне писмоносне пошиљке и препоручене пошиљке из унутрашњег поштанског саобраћаја, без посебних услуга, ако то допуштају димензије тих пошиљака, уручују се убацивањем у кућни или збирни поштански сандучић примаоца, под условом да су исти у исправном стању. Ове пошиљке могу се уручити у кући, стану или пословној просторији лично примаоцу или лицима која су у складу са одредбама ових Посебних услова овлашћена за пријем пошиљака. Остале поштанске пошиљке, осим оних које се у складу са чланом 82.

ових Посебних услова уручују у јединици поштанске мреже, уручују се путем доставе примаоцу или овлашћеном лицу у кући, стану или пословној просторији.

- (4) Изузетно од одредбе из става (3) овога члана пошиљке за које је прималац захтијевао допунску услугу у смислу члана 44. став (1) тачка д. ових Посебних услова уручују се убацивањем у кућни сандучић примаоца, без потписа примоца ради потврђивања пријема пошиљке.
- (5) Ако прималац пошиљке или друго овлашћено лице није познато раднику Поште или он посумња у идентитет тог лица, пошиљка се може уручити само уз услов да прималац или друго овлашћено лице докаже свој идентитет.
- (6) Достава поштанских пошиљака врши се само једанпут, изузев судских писама и писама у управном поступку које носе ознаку „ОБАВЕЗНА ЛИЧНА ДОСТАВА" и пошиљака Брзе поште (ЕМС).

Одјељак А

Члан 77.

(Достава хитних поштанских пошиљака)

- (1) Пошта је обавезна хитне поштанске пошиљке масе до 2 кг доставити примаоцу прије осталих пошиљака, а за хитне поштанске пошиљке масе преко 2 кг Извјештај о приспјећу пошиљке.
- (2) Хитна писмоносна пошиљка за коју се не даје потврда о пријему пошиљке уручује се примаоцу, а ако то није могуће убацује се у кућни сандучић.
- (3) Јединице поштанске мреже које врше доставу пакета, у складу са чланом 80. став (1) ових Посебних услова, обавезне су хитне пакете и врло хитне пакете доставити примаоцу прије осталих пакета.
- (4) Јединице поштанске мреже које, у складу са чланом 80. став (3) не врше доставу свих пакета, обавезне су вршити доставу хитних пакета и врло хитних пакет масе до 2 кг. За остале хитне пакете и врло хитне пакете доставља се, као хитна пошиљка, Извјештај о приспјећу пошиљке на коју се ставља ознака "ХИТАН ПАКЕТ".

Одјељак Б

Члан 78.

(Достава пошиљака Брзе поште - ЕМС пошиљака)

- (1) Пошта ће сачинити упутство о преносу пошиљака Брзе поште (ЕМС), којим ће регулисати рокове за уручење пошиљака Брзе поште (ЕМС). Рокови за пренос пошиљака Брзе поште (ЕМС) могу се дефинисати и уговором са корисником поштанских услуга.
- (2) Ако се пошиљка Брзе поште (ЕМС) из било ког разлога није могла уручити, примаоцу се оставља Извјештај о приспјећу пошиљке, с тим да пошиљку може преузети у јединици поштанске мреже у року од једног радног дана. Након остављеног извјештаја, Пошта је обавезна од примаоца, односно пошиљаоца затражити упуте о даљем поступку с пошиљком. Ако такве упуте није могуће добити пошиљка Брзе поште (ЕМС) се поново доставља сљедећи радни дан. Ако се достава не може извршити ни у другом покушају, примаоцу се оставља Извјештај о приспјећу пошиљке, а пошиљка се уручује у јединици поштанске мреже на начин прописан чланом 82. ових Посебних услова.
- (3) Остављањем првог Извјештаја о приспјећу пошиљке Брзе поште (ЕМС) сматра се да је Пошта испунила своју обавезу у погледу уручења те пошиљке у прописаном року.

Одјељак В

Члан 79.

(Достава поштанских новчаних упутница)

- (1) Достава поштанских упутница се врши редовном поштанском доставом.
- (2) Телеграфске упутнице које гласе за уже доставно подручје исплаћују се посебном доставом у року од:
 - а. шест сати за хитне упутнице;

б. осам сати за остале упутнице.

Телеграфске упутнице које гласе за шире и најшире доставно подручје исплаћују се редовном доставом.

- (3) У рокове из става (2) овог члана не урачунава се:
- а. вријеме кад одредишна јединица поштанске мреже не ради;
 - б. вријеме кашњења због нетачне и непотпуне адресе примаоца;
 - в. вријеме кашњења због више силе или техничких сметњи насталих без кривице Поште.
- (4) Рокови из става (2) овог члана не односе се на телеграфске упутнице које се, уз сагласност пошиљаоца, исплаћују редовном поштанском доставом.
- (5) Пост - нет упутнице се исплаћују у јединици поштанске мреже.

Одјељак Г

Члан 80.
(Достава пакета)

- (1) Пошта одређује јединице поштанске мреже које врше доставу пакета.
- (2) Попис јединица поштанске мреже које врше доставу пакета мора бити видно истакнут у свим јединицама поштанске мреже у простору који је намијењен корисницима.
- (3) За пакете адресоване на подручја на којима се не врши достава пакета примаоцу се доставља Извјештај о приспјећу пошиљке.

Одјељак Д

Члан 81.
(Достава пошиљака у збирни поштански сандучић)

- (1) Корисницима услуга чији су објекти изван насеља поштанске пошиљке се могу уручити путем збирних поштанских сандучића (у даљем тексту: збирни сандучић).
- (2) Збирни сандучић поставља Пошта, у правилу уз пут, на правцу кретања поштоноше који врши доставу пошиљака.
- (3) Збирни сандучић је сандучић раздијељен у више преградака за уручење обичних писмоносних пошиљака, те преградак који служи као поштански сандучић за пријем поштанских пошиљака од пошиљалаца.
- (4) За уручење пошиљака путем збирних сандучића Пошта мора прибавити писану сагласност прималаца пошиљака.
- (5) Убацивањем у збирни сандучић могу се уручити обичне писмоносне пошиљке и препоручене пошиљке из унутрашњег поштанског саобраћаја, ако то допуштају димензије тих пошиљака, осим пошиљака с повратницом, пошиљака оптерећених откупнином или другим таксама и пошиљака с услугом уручити лично примаоцу.
- (6) Пошиљке које се у складу са ставом (5) овога члана не уручују убацивањем у збирни сандучић уручују се примаоцу на кућну адресу.

Поглавље III

Члан 82.
(Испорука поштанских пошиљака)

- (1) Под испоруком поштанских пошиљака подразумијева се уручење поштанских пошиљака примаоцу у јединици поштанске мреже.
- (2) У јединици поштанске мреже се уручују поштанске пошиљке:
 - а. за које је примаоцу остављен Извјештај о приспјећу пошиљке;
 - б. које су адресоване за примаоце – кориснике поштанских преградака, без обзира имају ли те пошиљке у адреси ознаку броја преградка или ту ознаку немају;
 - в. које су насловљене на физичка лица, а у адреси примаоца имају назив корисника поштанског преградка, с тим да се за уручење пошиљке на одговарајући начин примјењују одредбе члана 73. став (12) и (13) ових Посебних услова;
 - г. које су адресоване на "Poste restante";
 - д. пошиљке Брзе поште (ЕМС) које се по налогу пошиљаоца уручује у јединици

- поштанске мреже;
- е. оштећене, оробљене и препаковане пошиљке, односно поштанске пошиљке за које је сачињен записник;
- ж. пос- нет упутнице.
- (3) Пошиљке за које је примаоцу остављен Извјештај о приспјећу пошиљке могу се уручити лично примаоцу, пуномоћнику и законском заступнику. Изузетно, пошиљке се могу уручити одраслом члану домаћинства, осим пошиљака с повратницом, пошиљака с услугом уручити лично примаоцу, пошиљака с означеном вриједношћу и поштанских и телеграфских упутница, под условом да је лично познат раднику Поште који уручује пошиљку.
- (4) У мјестима у којима постоји више јединица поштанске мреже пошиљке адресоване на Poste restante уручују се примаоцу у јединици поштанске мреже коју одређује Пошта.
- (5) У јединици поштанске мреже поштанске пошиљке могу се преузети у сљедећим роковима:
- а. 24 сата - за пошиљке које садрже живе животиње;
 - б. 5 радних дана - за пошиљке за које је остављен Извјештај о приспјећу пошиљке;
 - в. 30 календарских дана - за пошиљке адресоване на Poste restante;
 - г. 1 радни дан - за пошиљке Брзе поште (ЕМС);
 - д. у другим законским роковима - за судска писма и писма у управном поступку.
- (6) Изузетно од одредби из става (5) овог члана пакет из иностранства може се преузети у року од 15 радних дана.
- (7) Рокови утврђени у одредбама из става (5) и (6) овог члана почињу тећи наредног дана од дана остављања Извјештаја о приспјећу пошиљке, односно од дана приспјећа за пошиљке адресоване на Poste restante.
- (8) Пошта може с примаоцем који прима већи број поштанских пошиљака уговорити посебне рокове за преузимање пошиљака у јединици поштанске мреже.

Поглавље IV

Члан 83.

(Потврђивање пријема поштанских пошиљака)

- (1) Прималац пошиљке с регистрованим бројем пријема обавезан је потврдити пријем пошиљке својим потписом и уписивањем датума на одговарајућој исправи за уручење, осим у случајевима прописаним чланом 44. став (1) тачка д. и чланом 81. став (5) ових Посебних услова када се пошиљке уручују убацавањем у кућни или збирни сандучић. Прималац је обавезан осим датума, уписати и вријеме уручења (сат и минути) за пошиљке Брзе поште (ЕМС) и телеграфске упутнице.
- (2) За потврђивање пријема пошиљке не смије се употребити обична оловка.
- (3) Ако је прималац пошиљке неписмен, пријем пошиљке потврђује стављањем отиска кажипрста на одговарајућу исправу. Отисак кажипрста овјерава радник Поште потписом и отиском жига.
- (4) Кад је прималац неспособан за писање ради неког тјелесног недостатка, пријем пошиљке потврђује свједок чији се идентитет утврђује у складу са одредбама ових Посебних услова.
- (5) Кад пошиљку у име примаоца преузима његов пуномоћник, члан домаћинства или код примаоца стално запослено лице, радник Поште мора означити и однос према примаоцу (нпр. пуномоћник, брачни друг, отац, син и сл).
- (6) Пријем пошиљке за правна лица, државне и друге органе потврђује овлашћено лице својим потписом уз отисак печата или штамбиља правног лица. Отисак печата или штамбиља није потребан кад се пошиљке уручују или упутнице исплаћују пуномоћнику, а уписује се број пуномоћи.
- (7) Пријем пошиљке за физичка лица која обављају регистровану дјелатност (обртници, љекари, нотари и сл) потврђује лично прималац или овлашћено лице својим потписом уз отисак печата или штамбиља.
- (8) За пошиљке с повратницом прималац је обавезан потврдити пријем пошиљке својим потписом (читко име и презиме) и уписивањем датума на одговарајућој исправи за уручење и на повратници.
- (9) Датум пријема на повратници уписује се на начин да се дан и мјесец пријема уписује словима, а година бројем.

Поглавље V

Члан 84. (Одбијање пријема поштанске пошиљке)

- (1) Прималац може одбити пријем сваке пошиљке, а пошиљалац враћене пошиљке, ако посебним законом или другим прописом није друкчије одређено.
- (2) Ако прималац или пошиљалац одбије примити пошиљку радник Поште ставља на пошиљку ознаку "НЕ ПРИМА" и то овјерава својим потписом и отиском жига.

Поглавље VI

Члан 85. (Надослање поштанских пошиљака за примаоцем)

- (1) Пошта је обавезна поштанске пошиљке, осим пакета, судског писма и писма у управном поступку, те телеграфске упутнице у унутрашњем поштанском саобраћају надослати за примаоцем који је отпутовао или преселио, ако сазна његову нову адресу.
- (2) Надослање за примаоцем из става (1) овога члана врши се под условом да пошиљалац није поднио захтјев којим забрањује надослање пошиљке за примаоцем.
- (3) Пошта је обавезна надослати поштанске пошиљке за примаоцем према писаном захтјеву пошиљаоца или примаоца у смислу допунске услуге из члана 43. и 44. ових Посебних услова, поднесеном прије уручења пошиљке.
- (4) Надослање поштанских пошиљака у другу одредишну државу врши се само ако пошиљка коју треба надослати одговара условима за пријем пошиљака за ту одредишну државу.
- (5) Надослање поштанских пошиљака у међународном поштанском саобраћају врши се на начин прописан актима Свјетског поштанског савеза.

Поглавље VII

Члан 86. (Враћање поштанских пошиљака)

- (1) Ако пошиљалац није друкчије одредио или законским прописима није дефинисано, пошиљка се враћа пошиљаоцу у случају када је прималац:
 - а. одбио пријем пошиљке;
 - б. непознат;
 - в. отпутовао или преселио на непознату адресу или је адреса недовољна;
 - г. умро;
 - д. није преузео пошиљку у року одређеном овим Посебним условима.
- (2) Пошиљка се враћа пошиљаоцу и у случају када се није могла уручити примаоцу због непотпуне адресе.
- (3) Изузетно од одредбе из става (1) тачка г. овог члана обична писмоносна пошиљка може се уручити члану домаћинства умрлог примаоца.
- (4) Ако се пакет, вриједносно писмо или откупна пошиљка враћа пошиљаоцу ради немогућности уручења примаоцу, од пошиљаоца се може наплатити повратна поштарина према ценовнику, осим поштарине за услугу која се у повратку не врши.
- (5) Пошта је обавезна на омоту пошиљке назначити разлог враћања пошиљке (умро, непознат, отпутовао, адреса недовољна и сл) и то овјерити отиском жига и потписом радника.
- (6) Пошта је обавезна преузети већ уручене пошиљке ако су биле погрешно уручене другом лицу, умјесто примаоцу.
- (7) За примљене, већ уручене пошиљке из става (6) овог члана, Пошта враћа примаоцу целокупан износ који је евентуално наплатила приликом уручења.
- (8) Погрешно уручене пошиљке Пошта је дужна да прими иако су отворене. За такве пошиљке Пошта сачињава Записник о неисправности пошиљке.

- (9) На доставном реону поштоноша може да прими већ уручене пошиљке само ако су погрешно уручене и ако се враћају неотворене.

Поглавље VIII

Члан 87. (Неуручиве пошиљке)

- (1) Ако поштанску пошиљку из било ког разлога није могуће уручити примаоцу нити вратити пошиљаоцу пошиљка се сматра неуручивом пошиљком.
- (2) У случају кад прималац и пошиљалац одбију пријем поштанске пошиљке сматра се да су се одрекли права власништва над пошиљком у корист Поште. Пошта може такве пошиљке одмах уништити или садржај продати, а новац од продаје сматрати својим приходом.
- (3) Друге неуручиве пошиљке Пошта је дужна комисијски отворити и прегледати ради утврђивања адресе примаоца или пошиљаоца из садржаја пошиљке. Ако се пронађе адреса примаоца или пошиљаоца, пошиљка се мора препаковати и отпремити на адресу примаоца, односно пошиљаоца, уз стављање одговарајућег обавјештења на пошиљци.
- (4) Ако се након прегледа поштанске пошиљке не пронађе адреса ни пошиљаоца ни примаоца пошиљка ће се сматрати неуручивом и Пошта ће:
- а. обичну писмоносну пошиљку која садржи само писано саопштење комисијски одмах уништити;
 - б. остале поштанске пошиљке чувати годину дана, рачунајући од дана комисијског прегледа;
 - в. новац и неисплаћене поштанске новчане упутнице чувати три (3) године, рачунајући од дана извршеног прегледа или од дана кад је утврђена немогућност исплате упутнице.
- (5) Ако се при комисијском прегледу неуручивих пошиљака утврди да је садржај пошиљке подложен кварењу, Пошта ће, изузетно од одредбе из става (4) тачка б. овог члана, за рачун пошиљаоца јавно продати онај дио пошиљке (или пошиљку у цјелости) који је подложен кварењу.
- (6) Ако је садржај пошиљке мале вриједности према трошковима јавне продаје или ако постоји опасност да ће се садржај пошиљке брзо покварити, Пошта може продати пошиљку и без јавне продаје или пошиљку комисијски уништити уколико та продаја није могућа.
- (7) Након истека рока за чување неуручивих пошиљака из става (4) тачке б. Пошта ће неуручиве пошиљке које имају тржишну вриједност изложити јавној продаји, а остале неуручиве пошиљке комисијски уништити.
- (8) Новчани износ добијен продајом у смислу става (5), (6) и (7) овог члана и новац који је евентуално пронађен у пошиљкама биће уплаћен на рачун Поште и чувати 3 (три) године од дана комисијског прегледа.
- (9) Новчани износ из става (8) овог члана, након одбијања стварних трошкова (чувања пошиљке, продаја садржаја пошиљке, слања новчаног износа и сл) биће исплаћен пошиљаоцу ако у року предвиђеном у ставу (8) овог члана поднесе захтјев за исплату.
- (10) Ако се захтјев за исплату не поднесе у прописаном року новчани износ из става (9) овог члана припада Пошти као ванредан приход.
- (11) Пошти ће припасти, као ванредан приход и новчани износ од неуручивих поштанских новчаних упутница, ако се у року од три (3) године од дана утврђивања неуручивости, не појави пошиљалац или прималац са захтјевом за исплату.
- (12) Личне исправе, свједочанства, дипломе и друге документе пронађене у пошиљкама Пошта ће одмах, а најкасније у року од 30 (тридесет) дана од дана комисијског прегледа пошиљке, упутити органу или установи који је те исправе, односно документе издао, а ако то није могуће надлежном органу на чијем је подручју та пошиљка примљена од пошиљаоца.
- (13) За неуручиве пошиљке у међународном поштанском саобраћају примјењује се поступак одређен актима Свјетског поштанског савеза, прописима из области царина и девизним прописима.

Члан 88.
(Јавна продаја)

- (1) Приликом јавне продаје поштанских пошиљака Пошта је обавезна:
 - а. комисијски процијенити вриједност садржаја пошиљке или њеног дијела и утврдити почетну цијену за продају;
 - б. одредити и објавити мјесто и вријеме јавне продаје, у складу са законском процедуром.
- (2) Вријеме између објаве јавне продаје пошиљака и јавне продаје не може бити дуже од законом предвиђеног рока.
- (4) О јавној продаји пошиљке или њеног дијела Пошта води комисијски записник у који обавезно уноси почетну понуђену цијену и најбољу понуду.

ДИО VII УРУЧЕЊЕ СУДСКИХ ПИСАМА И ПИСАМА У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ

Члан 89.
(Уручење судског писма и писма у управном поступку)

- (1) Судско писмо и писмо у управном поступку уручује се у правилу лично примаоцу, законском заступнику или пуномоћнику на начин и по поступку за уручење препоручених поштанских пошиљака са повратницом, како је дефинисано технолошким прописима Поште.
- (2) Уколико постоји упутство или други акти о уручењу судских писама и писама у управном поступку који су усаглашени између правосудних органа и Поште, уручење судских писама и писама у управном поступку врши се искључиво у складу са тим актима.
- (3) Пошта може са судовима и органима управе уговорити другачији поступак уручења судских писама и писама у управном поступку.

ДИО VIII РОКОВИ ЗА ПРЕНОС ПОШТАНСКИХ ПОШИЉАКА

Члан 90.

- (1) Под роковима преноса поштанских пошиљака подразумијева се вријеме од пријема пошиљке до уручења примаоцу.
- (2) Пошта је дужна да поштанске пошиљке из домена универзалних услуга пренесе у сљедећим роковима:
 - а. до 2 радна дана на ужем доставном подручју јединице поштанске мреже;
 - б. до 3 радна дана на ширем доставном подручју јединице поштанске мреже;
 - в. до 5 радних дана на најширем доставном подручју јединице поштанске мреже.
- (3) У рокове преноса поштанских пошиљака не рачунају се:
 - а. дан пријема пошиљке;
 - б. нерадни дани (недјеља, државни и вјерски празници и дани када пошта не врши доставу, односно испоруку пошиљака);
 - в. вријеме кашњења због нетачне и непотпуне адресе;
 - г. вријеме кашњења због више силе или застоја у саобраћају, насталог без кривице Поште.
- (4) Датум пријема утврђује се на основу:
 - а. отиска жига на Потврди о пријему пошиљке или пријемној поштанској исправи;
 - б. отиска жига на пошиљци;
 - в. датума и времена (сат и минут) означеног на обрасцу за пријем поштанске пошиљке;
 - г. датума отиснутог машином за означавање плаћене поштарине или механографски;
- (5) Ако је пошиљка примљена послуже задње отпреме пошиљака из јединице поштанске мреже, рокови за пренос се продужавају за један радни дан, о чему се приликом пријема обавјештава пошиљалац. Када је у питању регистрована поштанска пошиљка, на Потврду о пријему пошиљке уноси се забиљешка: „Примљена послуже задње отпреме“.

- (6) Рокови за уручење пошиљака Брзе поште (ЕМС) утврђују се актом Поште, којим се регулише вршење услуга преноса пошиљака Брзе поште (ЕМС) у унутрашњем поштанском саобраћају.
- (7) Пошта може са корисницима уговорити другачије рокове за пренос поштанских пошиљака.

ДИО IX КВАЛИТЕТ ВРШЕЊА УНИВЕРЗАЛНИХ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Члан 91.

(Мјере квалитета вршења универзалних поштанских услуга)

- (1) Под квалитетом вршења универзалних поштанских услуга подразумијевају се мјере квалитета везане за пренос (пријем, отпрему, превоз, приспјеће и уручење) поштанских пошиљака које Пошта мора осигурати корисницима поштанских услуга.
- (2) Универзалне поштанске услуге обезбјеђују се сваког радног дана, најмање пет радних дана у недјељи, осим под условима и приликама које су позитивним прописима дефинисане као ванредне.
- (3) У унутрашњем поштанском саобраћају у вршењу универзалних поштанских услуга Пошта је дужна осигурати пренос и уручење 80% поштанских пошиљака у року од 1 радног дана (Д+1), 85% поштанских пошиљака у року од два радна дана (Д+2), односно 90% поштанских пошиљака у року од 3 радна дана (Д+3).
- (4) У међународном поштанском саобраћају Пошта је дужна задовољити критериј преноса пошиљака у складу са стандардима Свјетског поштанског савеза, који зависе од удаљености држава прималаца, саобраћајних веза и стандарда квалитета националних поштанских оператера. Са државама чланицама Европске уније Пошта треба тежити циљном квалитету вршења универзалних поштанских услуга којим се обезбјеђује пренос просјечно 85% писмоносних пошиљака у највише три радна дана и 97% писмоносних пошиљака у највише пет радних дана.

Члан 92.

(Мјерење квалитета вршења универзалних поштанских услуга)

- (1) Пошта је обавезна осигурати квалитет преноса поштанских пошиљака у складу са мјерама одређеним Законом, осталим законским и подзаконским актима који дефинишу дјелатност поштанског саобраћаја, а који нису у супротности са Законом, актима Свјетског поштанског савеза, те Општим и овим Посебним условима.
- (2) Пошта је обавезна сваке године извршити мјерење квалитета преноса поштанских пошиљака, ради утврђивања постотка уручених пошиљака и других података који одређују квалитет вршења универзалних поштанских услуга.
- (3) Мјерење квалитета преноса поштанских пошиљака не односи се на пошиљке за које је Пошта с пошиљаоцем уговорила посебне рокове за пренос.
- (4) Пошта је обавезна путем средстава јавног информисања или на други одговарајући начин (Интернет и сл) објавити годишње податке о квалитету преноса поштанских пошиљака, као и податке о укупном броју примљених и ријешених рекламација.
- (5) Пошта је обавезна Агенцији доставити годишњи извјештај о стању квалитета вршења универзалних поштанских услуга.

ДИО X ПРИСТУП ЈАВНОЈ ПОШТАНСКОЈ МРЕЖИ

Члан 93.

(Уговор о приступу јавној поштанској мрежи)

- (1) Поштански оператер коме је Агенција издала лиценцу за вршење универзалних поштанских услуга (изузев резервисаних) и осталих поштанских услуга (изузев курирских) обавезан је закључити уговор о приступу јавној поштанској мрежи са Поштом.
- (2) Пошта ће на захтјев поштанског оператера закључити уговор о приступу мрежи са поштанским оператером у року од 30 (тридесет) дана од дана издавања лиценце

поштанском оператеру.

- (3) Приступ мрежи Поште може се уговорити у свим фазама преноса поштанских пошиљака.

ДИО XI ЗАШТИТА КОРИСНИКА ПОШТАНСКИХ УСЛУГА И РЕКЛАМАЦИЈЕ

Члан 94.

(Рекламација корисника поштанске услуге)

- (1) Ако корисник поштанске услуге сматра да поштанска пошиљка није уручена примаоцу или је уручена са закашњењем, односно да уговорена услуга није извршена или није извршена у цјелости, може Пошти поднијети писану рекламацију, у року од 6 (шест) мјесеци од дана предаје поштанске пошиљке.
- (2) Рекламација се подноси на обрасцу "Потражница" уз плаћање поштарине за пошиљке у унутрашњем саобраћају, утврђене ценовником услуга, осим за пошиљке с повратницом. Приликом рекламације корисник услуга је дужан дати на увид раднику јединице поштанске мреже потврду о пријему пошиљке, који ће на полеђини те потврде уписати број и датум сачињавања потражнице, те извршити овјеру жигом.
- (3) Рекламација се може поднијети само за оне пошиљке за које се издаје потврда о пријему пошиљке.
- (4) Рекламацију подносе корисници услуга:
- а. пошиљалац или овлашћено лице, у случајевима кад поштанска пошиљка није уручена, кад је прекорачен рок преноса или је услуга дјелимично извршена;
 - б. прималац или овлашћено лице, у случају кад је поштанска пошиљка оштећена или је умањен њен садржај.
- (5) Рекламацију из става (1) овог члана, пошиљалац у правилу, подноси у јединици поштанске мреже која је пошиљку примила, а прималац у јединици поштанске мреже која врши уручење пошиљке.
- (6) Изузетно, пошиљалац рекламацију из претходног става може поднијети и у било којој другој јединици поштанске мреже Поште, која ту рекламацију просљеђује пријемној јединици поштанске мреже Поште.
- (7) Рекламацију ради оштећења или умањења садржаја поштанске пошиљке прималац или друго овлашћено лице мора поднијети одмах приликом уручења пошиљке.
- (8) Не прихвата се приговор из става (7) овог члана који је поднесен након уручења пошиљке, осим у случају ако прималац најкасније наредног радног дана приложи доказ да оштећење или умањење садржаја поштанске пошиљке није настало након уручења.
- (9) Пошта је обавезна доставити писани одговор о основаности рекламације у року од 30 (тридесет) дана од дана подношења рекламације за пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, а за пошиљке у међународном поштанском саобраћају у року од 60 (шездесет) дана од дана подношења рекламације.

ДИО XII ОДГОВОРНОСТ И НАКНАДА ШТЕТЕ

Члана 95.

(Одговорност Поште)

- (1) У погледу одговорности за штету не може да постоји разлика између губитка, оштећења или кашњења поштанских пошиљака у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају.
- (2) У међународном поштанском саобраћају Пошта одговара у складу са актима Свјетског поштанског савеза.
- (3) У унутрашњем поштанском саобраћају Пошта одговара:
- а. за губитак или оштећење поштанске пошиљке или умањење њеног садржаја;
 - б. за прекорачење рока за пренос и уручење поштанске пошиљке;
 - в. у случају када није извршила услугу или услугу није извршила у цјелости.
- (4) Пошта није одговорна у сљедећим случајевима:

- а. када докаже да се догађаји из става (3) овог члана нису могли предвидјети, избјећи или отклонити (виша сила);
 - б. када корисник услуге не поднесе рекламацију у року утврђеном овим Посебним условима или не поднесе захтјев за накнаду штете у року утврђеном овим Посебним условима;
 - в. кад се ради о поштанским пошиљкама чији је садржај забрањен;
 - г. када је штета узрокована тиме што корисник услуге није запаковао пошиљку на начин да осигура њен садржај или се није користио одговарајућом понуђеном услугом Поште.
 - д. кад утврди да је лажно означена виша вриједност од стварне вриједности садржине пошиљке.
- (5) Пошта не одговара за изгубљену корист, нити за стварну штету која може настати ради губитка, оштећења или умањења садржаја поштанске пошиљке, те прекорачења рока за пренос и уручење пошиљке.
- (6) Изузетно, ако пошиљалац или друго овлашћено лице докаже да је претрпјело већу штету од износа који је Пошта дужна да надокнади по члану 96. ових Посебних услова, Пошта је дужна да му исплати доказану штету, али највише до двоструког износа утврђеног у члану 96. ових Посебних услова.

Члан 96.

(Накнада штете у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају)

- (1) Пошта је дужна платити одговарајућу надокнаду кориснику поштанских услуга у случају губитка, оштећења, умањена садржаја или прекорачења рокова преноса поштанских пошиљака, до којих је дошло кривицом, намјером или нехатом Поште.
- (2) Корисник услуге може на основу писаног одговора из члана 94. став (9) ових Посебних услова, у року од 30 (тридесет) дана од дана пријема одговора, Пошти поднијети захтјев за накнаду штете. Захтјеву за накнаду штете обавезно се прилаже негативно ријешена потражница и Потврда о пријему пошиљке, а ако се захтјев односи на оштећење или умањење садржаја поштанске пошиљке, прилаже се Записник о неисправности пошиљке.
- (3) Пошта је обавезна кориснику услуга за пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају исплатити накнаду штете утврђену Законом о поштанским услугама Републике Српске, односно према Прилогу број 1. ових Посебних услова.
- (4) Поред накнаде штете корисник има право и на поврат наплаћене поштарине за дату услугу.
- (5) За прекорачење рока преноса поштанске пошиљке кориснику поштанских услуга се плаћа троструки износ наплаћене поштарине.
- (6) Накнада штете за пошиљке са откупним руковањем исплаћује се у висини утврђеној за одређену врсту пошиљке (R, V, пошиљка Брзе поште (EMC), пакет).
- (7) За накнаду штете у међународном поштанском саобраћају примјењују се акти Свјетског поштанског савеза.
- (8) Ако Пошта не исплати кориснику услуге накнаду штете у року од 30 (тридесет) дана од дана подношења захтјева из става (2) овог члана, корисник услуга накнаду штете може остварити судским путем.
- (9) Ако се изгубљена пошиљка или њен дио пронађе након исплате накнаде штете, Пошта је обавезна о томе обавијестити корисника услуге.
- (10) Ако корисник услуге захтијева уручење накнадно пронађене пошиљке, обавезан је вратити износ примљене накнаде штете. У противном Пошта има право уништити пошиљку или продати њен садржај.
- (11) Пошиљалац поштанске пошиљке одговоран је Пошти за штету коју његова поштанска пошиљка нанесе осталим поштанским пошиљкама, објектима, опреми, радницима Поште и другим лицима, под условом да се утврди да је настанак штете изазван кривицом, намјером или нехатом пошиљаоца.

ДИО XIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 97.

(Примјена других прописа)

- (1) За све што није предвиђено одредбама ових Посебних услова, а односи се на вршење и коришћење поштанских услуга и поступка остваривања међусобних права и обавеза Поште и корисника поштанских услуга, примјењују се одредбе Закона о поштама Босне и Херцеговине, Закона о поштанским услугама Републике Српске, Општих услова, Аката Свјетског поштанског савеза, као и други важећи прописи Поште, а који нису у супротности са наведеним актима.

Члан 98.

(Ступање на снагу)

- (1) Сагласност на ове Посебне услове даје Министарство саобраћаја и веза Републике Српске и Агенција за поштански саобраћај Босне и Херцеговине, а ступају на снагу и примјењују се осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.
- (2) Ступањем на снагу ових Посебних услова престају да важе Општи услови за вршење поштанских услуга број: 1.-01-1138-1/04 од 14.05.2004. године, те Одлука Управе Предузећа број: 1.-1171-1/10 од 23.03.2010. године и тачка 3. Закључка Управе Предузећа број: 1.-5374/09 од 21.12.2009. године.

Број: 1.-175-3/11

Бања Лука, 12.09.2011. године

ПРЕДСЈЕДНИК НАДЗОРНОГ ОДБОРА
Душан Вјештица

Прилог број 1

Накнада штете

Врста пошиљке	За губитак или потпуно оштећење	За дјелимично оштећење или умањење садржаја	За прекорачење рока за пренос
Препоручена	Петоструки износ плаћене поштарине	Половина износа за губитак или потпуно оштећење	Троструки износ плаћене поштарине
Хитна препоручена	Десетоструки износ плаћене поштарине	Половина износа за губитак или потпуно оштећење	Троструки износ плаћене поштарине
Вриједносна (писмо или пакет)	У висини учињене штете, а највише до означене вриједности те пошиљке и износ плаћене поштарине	У висини учињене штете, а највише до означене вриједности пошиљке	Троструки износ плаћене поштарине
Упутница	За погрешну исплату - пуни упутнички износ и износ поштарине за њен пренос		
Пошиљка Брзе поште (ЕМС):			
- са означеном вриједношћу	До висине означене вриједности и поврат поштарине	У висини учињене штете, а највише до означене вриједности пошиљке	Троструки износ плаћене поштарине
- без означене вриједности	Десетоструки износ плаћене поштарине	Петоструки износ плаћене поштарине	Троструки износ плаћене поштарине
Телеграфско саопштење	Десетоструки износ плаћене поштарине		Троструки износ плаћене поштарине